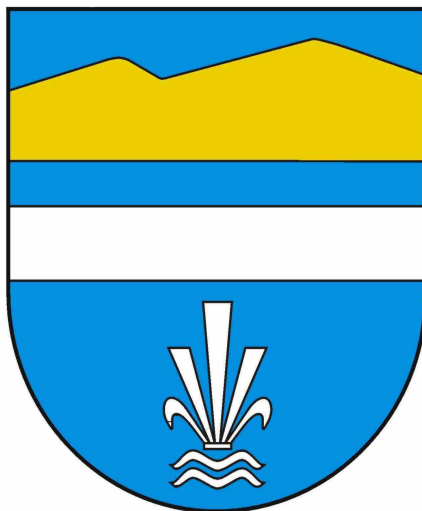

GMINA SOLINA

**Plan Rozwoju Lokalnego
Gminy Solina
na lata 2004 – 2013**

Solina, czerwiec 2004

Spis treści

I.	WSTĘP	3
II.	ISTOTA I ZAŁOŻENIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	4
III.	AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY	6
IV.	ZADANIA SŁUŻĄCE POPRAWIE SYTUACJI W GMINIE	43
V.	PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI	49
	1. Kryteria wyboru projektów do realizacji	49
	2. Ranking projektów po ocenie wg przyjętych kryteriów	50
	3. Realizacja projektów i zadań	51
VI.	POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU I WOJEWÓDZTWA	61
VII.	OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	64
VIII.	PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006	65
IX.	SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	65
	ZAŁĄCZNIKI	70

I. WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Solina na lata 2004 – 2013. Niniejsze opracowanie zostało wykonane na zlecenie Urzędu Gminy Solina z/s w Polańczyku.

Dokument Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Solina na lata 2004 – 2006 został opracowany przez firmę:

RES Management S.C.
36-200 Brzozów
ul. A. Krajowej 2 biuro 44
tel/fax 0-13 43 43 361

W pracach nad Planem Rozwoju Lokalnego brali udział następujący konsultanci:

- dr Grzegorz Ślusarz,
- Paweł Mentelski,
- Tomasz Bartnicki,
- Maciej Jednakiewicz.

Wykonawcy wyrażają podziękowanie za współpracę i udostępnienie danych niezbędnych do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego Wójtowi Gminy Solina Panu Zbigniewowi Sawińskiemu i Zastępcy Wójta Panu Mirosławowi Oliwko oraz wszystkim Pracownikom Urzędu Gminy Solina z/s w Polańczyku.

II. ISTOTA I ZAŁOŻENIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Solina jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Gminy Solina na lata 2004 – 2006, a także wskazuje planowane działania w latach 2007 – 2013. Plan Rozwoju Lokalnego określa sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, definiuje zadania i wskazuje strategię zmierzającą do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Wyznacza przebieg procesów rozwojowych, szacuje spodziewane efekty planowanych projektów i ich wpływ na dalsze losy lokalnej społeczności. Szacuje wielkość zaangażowania środków z funduszy strukturalnych i wkład środków własnych gminy.

Przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego poprzedził proces konsultacji społecznych, potwierdzonych stosownymi dokumentami i listami uczestników dyskusji. Projekt Planu był przedmiotem obrad Komisji Rady Gminy w oparciu o wnioski przedstawicieli społeczności Gminy Solina.

Założenia dotyczące dokumentu planu:

1. Plan będzie realizowany na obszarze Gminy Solina.
2. Plan rozwoju lokalnego uwzględnia przedsięwzięcia, które zostaną rozpoczęte w latach 2004-2006, a zakończone najpóźniej do 30 czerwca 2008 roku.
3. Podstawą przygotowania planu były następujące dokumenty:
 - Raport o stanie Gminy, maj-czerwiec 2004;
 - Plan Strategiczny Rozwoju Gminy Solina do roku 2010 – przyjęty Uchwałą nr XXXVI/342/98 Rady Gminy Solina z dnia 12 marca 1998 roku;
 - Limit wydatków na Wieloletnie Programy Inwestycyjne Gminy Solina – przyjęty Uchwałą Rady Gminy Solina XIV/264/04 z dnia 8 czerwca 2004 roku;
 - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina uchwalone Uchwałą nr XIV/267/2000 Rady Gminy Solina w dniu 12 grudnia 2000 roku.
4. Wszystkie przedsięwzięcia inwestycyjne ujęte w planie zostały poddane ocenie rankingowej.
5. Wszystkie koszty realizacji przedsięwzięć zostały przyjęte na poziomie cen brutto roku 2004 i będą mogły wymagać ewentualnego indeksowania w kolejnych latach realizacji planu. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia przyjmowano ceny normatywne albo faktycznie ponoszone przy podobnych przedsięwzięciach.

Sposób pracy nad planem:

1. Plan Rozwoju Lokalnego został przygotowany metodą uspołecznioną, przez Zespół Zadaniowy z udziałem przedstawicieli środowisk społeczności lokalnej pod kierunkiem zespołu konsultantów.
Załącznik 1 Lista osób - członków Zespołu Zadaniowego - uczestników warsztatów diagnostyczno - projektowych.

2. Plan Rozwoju Lokalnego był konsultowany społecznie poprzez ankietyzację przeprowadzoną we wszystkich miejscowościach Gminy Solina. Załącznik 2 – Formularz ankiety.
3. Plan Rozwoju Lokalnego był konsultowany i przyjęty przez Gminne Komisje Załącznik 3 Lista osób - członków Komisji.
4. Plan Rozwoju Lokalnego został przyjęty uchwałą przez Radę Gminy. Załącznik 4 – Uchwała Rady Gminy w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Solina.
5. Plan rozwoju lokalnego był opracowany w okresie od 20 maja 2004 roku do 14 czerwca 2004 roku, a następnie konsultowany i korygowany do końca czerwca 2004 roku. Prace nad planem były prowadzone w siedzibie Urzędu Gminy Solina z/s w Polańczyku oraz w siedzibie firmy RES Management S.C. w Brzozowie.

III. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY

A. Opis sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Solina

a) Położenie, powierzchnia, ludność

Położenie:

Gmina Solina utworzona została z dniem 1 lutego 1977 roku. Siedziba gminnych organów władzy i administracji państwowej mieściła się w Solinie, w obiekcie Zespołu Elektrowni Wodnych Solina-Myczkowce, usytuowanym na Osiedlu Eksploatacyjnym w Solinie. W skład Gminy weszły wówczas: obszar znoszonej Gminy Wołkowyja, a ponadto z Gminy Olszanica obszary sołectw: Bóbrka, Bereźnica Niżna, Myczkowce, Solina i Zabrodzie, z Gminy Ustrzyki Dolne obszary sołectw: Łobozew Dolny, Łobozew Górny, Daszówka, Sokole, Teleśnica Sanna i Teleśnica Oszwarowa. Obszary z terenu Gminy Ustrzyki Dolne przeszły jednak nie na długo, bowiem już z dniem 1 lipca 1981 roku włączone zostały ponownie do Gminy Ustrzyki Dolne.

Aktualnie w gminie znajdują się następujące wsie zamieszkane:

- Berezka;
- Bereźnica Wyżna;
- Bóbrka;
- Bukowiec;
- Górzanka;
- Myczkowce;
- Myczków;
- Polańczyk;
- Rajske;
- Rybne;
- Sakowczyk;
- Solina;
- Terka;
- Werlas;
- Wola Górzeńska;
- Wola Matiaszowa;
- Wołkowyja;
- Zawóz

oraz niezamieszkane:

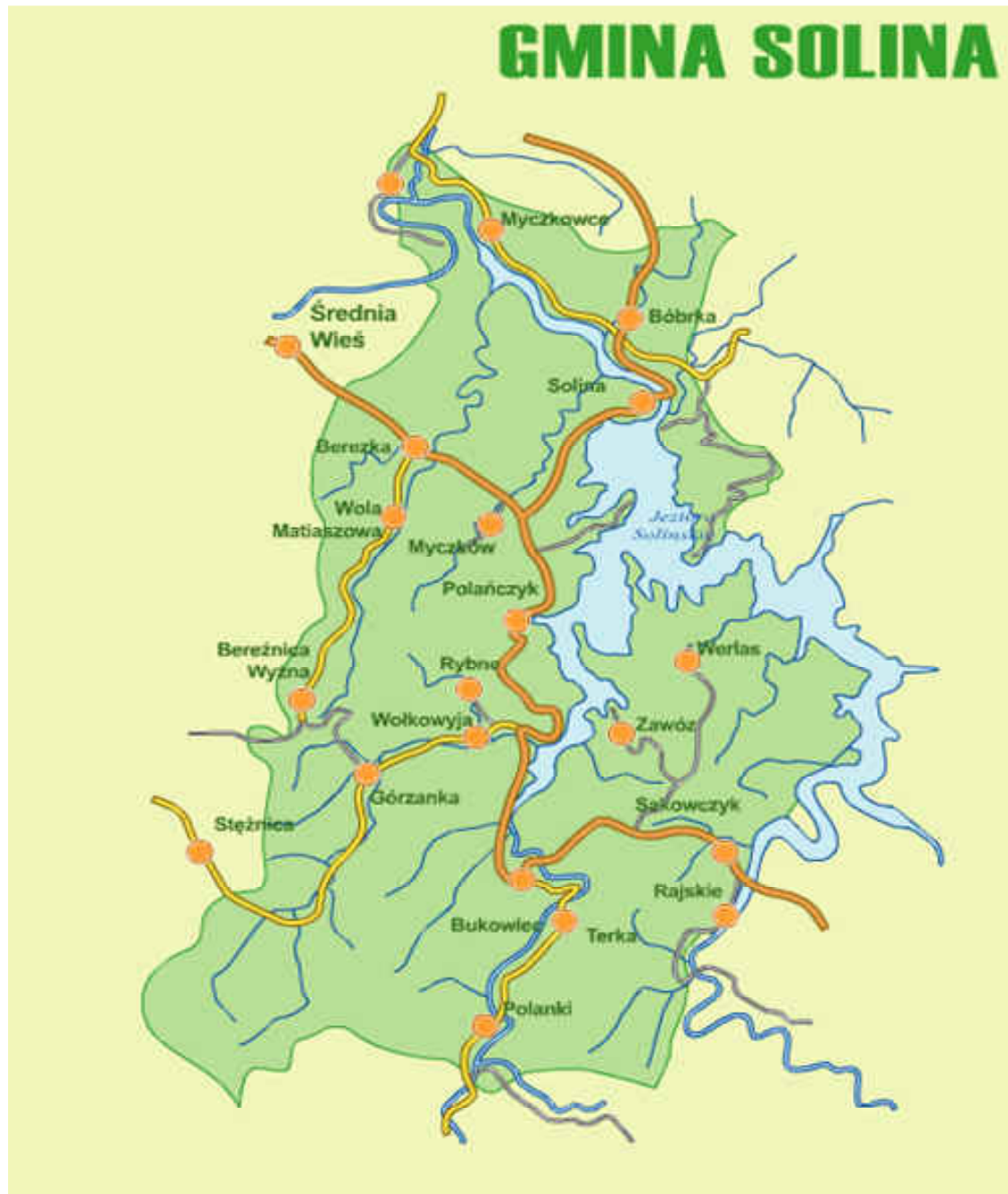
- Bereźnica Niżna;
- Horodek;
- Radziejowa;
- Studenne;
- Tyskowa.

W marcu 1990 roku siedziba gminnych organów władzy i administracji państwowej przeniesiona została do nowo wybudowanego, dla potrzeb tych organów, budynku mieszczącego się w Polańczyku, z którego są następujące odległości: do Sanoka 30 km, do Krosna 73 km i do Rzeszowa 117 km.

Powierzchnia:

Gmina zajmuje obszar 18 425 ha, z tego 10 079 ha zajmują lasy, co stanowi 54% jej ogólnej powierzchni.

Mapa nr 1: Gmina Solina

Ludność:*Demografia*

Gmina Solina liczy 5343 mieszkańców, 100% ludności zamieszkuje na wsi w szesnastu sołectwach. Strukturę ludności przedstawia poniższa tabela.

Tabela: 1. Struktura wiekowa i wg płci ludności w gminie czerwiec 2004

Wyszczególnienie	Ogółem osoby	% udział	
		kobiety	mężczyźni
Liczba mieszkańców	5343	49,5	50,5
Ludność w wieku produkcyjnym	3387	47,5	52,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym	717	63,0	37,0
Młodzież 7 – 15 lat	727	-	-
Młodzież 16 – 19 lat	367	-	-

Źródło danych: Urząd Gminy Solina

Pod względem zaludnienia, według danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie (stan na 31.12.2002 r.), liczba ludności wynosiła 5155, a gęstość zaludnienia 28 osób/ km², podczas gdy w powiecie leskim 32 osoby/ km², a w województwie podkarpackim 118 osób/ km².

Tabela: 2. Rodziny w gospodarstwach domowych wg typów rodzin i składu rodzinnego

Wyszczególnienie	Ogółem	Małżeństwa			Partnerzy			Matki z dziećmi	Ojcowie z dziećmi
		razem	bez dzieci	z dziećmi	razem	bez dzieci	z dziećmi		
Gmina Solina	1334	1125	282	843	12	4	8	178	28

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

b) Środowisko przyrodnicze

Gmina położona jest w woj. podkarpackim w obrębie Bieszczadów Zachodnich. Leży w jego południowo-wschodniej części. Graniczy z sześcioma gminami: od północy z gminą Olszanica i Ustrzyki Dolne, od wschodu z gminą Czarna, od południa z gminą Cisna, a od zachodu z gminą Baligród i Lesko. Bieszczady Zachodnie są częścią tzw. łuku Karpat, ciągnącego się na pograniczu z Ukrainą i Słowacją. Bieszczady charakteryzują się długimi grzbietami górskimi, które biegną równolegle i oddzielone są od siebie szerokimi i głębokimi obniżeniami. Liczne przełomowe doliny rzek i potoków górskich nadają Bieszczadom charakter gór rusztowych. Charakterystyczną cechą Bieszczadów są wysokie łąki alpejskie „połoniny”.

Gmina Solina leży w pobliżu następujących pasm górskich:

- Pasma graniczne od Przełęczy Łupkowskiej po Kremenaros – granica ze Słowacją, a dalej na wschód po Przełęcz Użocką z Ukrainą. Najwyższym szczytem jest Wielka Rawka (1307 m n.p.m.);
- Pasma Wołosani (1071 m) i Chryszczatej (997 m) zwane także Wysokim Działem;

- Pasma połonin rozcięte poprzecznymi dolinami Prowczy i Wołowatego ciągnące się od Smereka (1297 m) przez Połoninę Wetlińską (1253 m) i Połoninę Caryńską (1297 m) po grupę Tarnicy (1346 m) i Rozsypaniec;
- Pasma Łopiennika (1069 m) i Durnej (979 m);
- Pasma Otrytu na północ od Sanu z najwyższym szczytem Trohańcem (937 m).

Gmina Solina posiada niezwykle rzadkie walory przyrodnicze i krajoznawcze. Jezioro Solińskie jest największym sztucznym zbiornikiem w kraju. Doskonale wkomponowało się w bieszczadzki krajobraz i obecnie wraz z Jeziorom Myczkowieckim stanowi o wielkiej atrakcyjności turystycznej Gminy Solina.

Różnorodność form ukształtowania terenu, bogactwo fauny i flory, lasy bukowo-iglaste, to stwarza doskonałe warunki do wypoczynku i uprawiania turystyki. Lesistość gminy wynosi 54% jej ogólnej powierzchni. Największe kompleksy lasów znajdują się w południowej części gminy, na zboczach Lipowca, Kamienia, Tołstej, Durnej, Berda, Wysokiego Horbu, Kiczery i innych szczytów, wznoszących się na wysokość prawie 750 m n.p.m. Są to głównie lasy bukowo-jodłowe, z domieszką szarej olchy, modrzewia, jawora, grabu i osiki.

Obszary chronione

Na obszarze Gminy Solina znajdują się następujące tereny objęte ochroną prawną:

- Park Krajobrazowy Doliny Sanu;
- Wschodnio-Beskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Cieśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy;
- Rezerwat Przyrody „Koziniec”.

W gminie znane są pomniki przyrody:

- Ściana skalna w Myczkowcach o dł. 600 m;
- Dęby o obwodzie od 420 do 470 cm i sosna o obwodzie 370 cm rosnące na terenie podworskim w Berezce;
- Rezerwat bobrów na rzece Olszanka k/ Myczkowiec.

Parametry klimatyczne

Obszar gminy charakteryzuje się specyficznym mikroklimatem. Zwłaszcza miejscowości położone nad jeziorami - Solińskim i Myczkowieckim - Polańczyk, Solina, Myczkowce odznaczają się klimatem podgórskim z przewagą cech kontynentalnych, silnie bodźcowym w wyniku oddziaływania jezior. Ocieplający wpływ zbiorników wodnych odznacza się jesienią, a oziębiający wiosną. Tutejszy klimat cechuje się występowaniem bodźców klimatycznych o różnym natężeniu, od umiarkowanych do silnych - głównie w strefie brzegowej, częstym występowaniem mgieł i silnych wiatrów (średnia roczna prędkość 2,2 m/s). Dni gorących jest około 20% w roku, dni bardzo mroźnych około 20-30%.

Gleby i sieć hydrograficzna

Główna rzeka przepływająca przez tereny gminy to San i jego lewy, południowy dopływ Solinka. San jest siódmą, co do wielkości rzeką w Polsce (443 km). Minimalny, zanotowany przepływ wody w Sanie na wysokości Soliny wyniósł 0,7 m, a maksymalny 1400 m. Tak znaczna rozpiętość przepływów sprawia, że San jest jedną z najbardziej atrakcyjnych rzek dla energetyki. W związku z tym na rzece już w 1923 roku rozpoczęto budowę pierwszej elektrowni wodnej w miejscowości Myczkowce. Francusko-Belgijskie Towarzystwo Akcyjne „Elektrosan” realizowało projekt opracowany przez Zakład Budownictwa Wodnego Politechniki Lwowskiej. Jednakże bankructwo spółki przerwało prace. Wykonano część

zapory, sztolnię pod bocznym ramieniem wzgórz Grodzisko, kanał doprowadzający wodę do sztolni i częściowo budynek elektrowni. Zaporę w Myczkowcach ukończono w latach 1956-1962. W wyniku spiętrzenia wód Sanu powstało Jezioro Myczkowieckie o powierzchni 2 km², które mieści blisko 11 mln m³ wody.

W roku 1961 rozpoczęto budowę największego obiektu piętrzącego wodę w Polsce – zapory i elektrowni w Solinie. W ciągu 7 lat powstała zaporę betonowa typu ciężkiego o długości 664 m, wysokości 82 m, piętrzeniu do 60 m. Powstało jezioro zajmujące 21 km² i mieszczące 500 mln m³ wody. Powstała także elektrownia o mocy 198 MW.

Bogactwa naturalne

Woda

Na terenie gminy, w miejscowości Polańczyk występują złoża wód mineralnych: 2,4% woda wodorowęglanowa - sodowa, jodkowa, borowa. Woda ta wyróżnia się bardzo niską zawartością jonów wapnia i magnezu, a więc jest wodą o nieznacznej twardości. Duża zawartość wodorowęglanu sodowego, odczyn wody oraz obecność jodków w stężeniu ponad 1 mg/l, wskazują, że może ona wywierać działanie lecznicze. Wody te mogą być stosowane jako leczenie wspomagające przy następujących schorzeniach:

- chroniczne nawrotowe schorzenia wrzodowe żołądka i górnych odcinków jelit,
- cukrzyca,
- infekcja dróg moczowych z wyjątkiem zakażeń E-coli,
- zakłócenia w przemianie materii,
- profilaktyka kamicy moczowej i szczawianowej i stany pooperacyjne,
- inhalacje w stanach zapalnych górnych dróg oddechowych.

Ropa naftowa

Złoża ropy naftowej eksploatowane były na terenie gminy Solina w miejscowości Rajskie od 1886 roku. Dotychczas użytkowane odwierty są już wyeksploatowane.

c) Turystyka

Walory przyrodnicze Gminy Solina powodują, że obszar ten jest bardzo atrakcyjny pod względem turystycznym. Budowa zapór na rzece San pozwoliła na utworzenie zbiorników wodnych, które dają obecnie wspaniałe możliwości wypoczynku, sportów wodnych, żeglarstwa, wędkarstwa. Same zapory są magnesem przyciągającym turystów krajowych i zagranicznych.

Po latach stagnacji w połowie lat 70-tych i 80-tych, od początku lat 90-tych notuje się dynamiczny rozwój bazy wypoczynkowo - usługowej. Duży wpływ na ten stan ma fakt przemian społeczno - politycznych, który pozwolił na inwestycje kapitałowe biznesu. Przykładem są tu miejscowości Polańczyk, Solina, Myczkowce, Wołkowyja. Różnorodna oferta usługowa pozwala na przyjazd turystów z różnych klas społecznych, szeroka baza wypoczynkowa zadowoli każdego turystę.

Gmina Solina zaliczana jest do terenów górskich, dlatego też możliwe są tutaj różnorodne formy wypoczynku: np. wycieczki górskie szlakami turystycznymi, wycieczki

rowerowe, samochodowe tzw. Małą Obwodnicą Bieszczadzką. Możliwe jest w ten sposób między innymi zwiedzanie pięknych i dzikich krajobrazów, zabytków przyrody i budownictwa.

W 2001 r. utworzone zostało Centrum Informacji Turystycznej w Polańczyku. CIT udziela informacji dotyczących atrakcji turystycznych, możliwości wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Solina oraz gmin ościennych. Jednakże, by przekazywane informacje były pełne i rzetelne, niezbędny jest udział gestorów bazy noclegowej i restauracyjnej, którzy informowaliby pracowników CIT- u o wolnych miejscach, cenach i wszelkich zmianach. Jedną z najbardziej możliwych i skutecznych propozycji może być tworzona właśnie strona internetowa: www.esolina.pl na której gestorzy bazy noclegowej, żywieniowej i uzdrowskiej będą mieli możliwość samodzielnego wpisywania wszelkich danych i zmian.

W ostatnich latach powstało na terenie gminy kilka obiektów o wysokim standardzie, skategoryzowanych przez Wojewodę Podkarpackiego, są to m. in.:

- Hotel „Na górce” w Polańczyku;
- OWH „Energetyk” w Myczkowcach;
- Hotel „Solina” w Solinie;
- Pensjonat „Korona” w Polańczyku;
- Camping „Jawor” w Solinie.

Wszystkie te podmioty świadczą usługi przez cały rok, prócz campingu „Jawor” (lipiec – sierpień).

Brak wystarczającej ilości miejsc do parkowania w sezonie turystycznym jest wciąż problemem, mimo iż powstały nowe parkingi w ostatnich latach. W ankiecie przeprowadzonej wśród turystów przez Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Karpaty” i Wydział Promocji z Sanoka, problem ten często był poruszany. Ponadto turyści wypowiedzieli się, iż opłaty za parkowanie samochodu są zbyt wysokie. Sezon turystyczny w gminie trwa praktycznie dwa miesiące: lipiec – sierpień. Zwiększona liczba turystów zauważalna jest również w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Sylwestra, na początku maja oraz w czasie długiego weekendu. W pozostałych miesiącach turystów jest bardzo mało, na co narzekają właściciele miejsc noclegowych, restauratorzy i świadczący usługi handlowe. Przyczyną tej sytuacji jest ograniczona infrastruktura i zaplecze, które pozwalałoby na aktywny wypoczynek, czyli bazy sportowo-rekreacyjnej (wyciągi narciarskie, saneczkowe, sztuczny tor saneczkowy, korty tenisowe, centrum rekreacyjne z basenem, kręgielnia, itp.).

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniom turystów, z roku na rok zwiększa się ilość obiektów świadczących usługi hotelarskie. Do końca roku 2003 obiektów tych zarejestrowano 147 – hotele, pensjonatów, ośrodków wypoczynkowych, pól namiotowych, gospodarstw agroturystycznych i pokoi gościnnych oraz kwater prywatnych. Cała baza znajdująca swój zapis w ewidencji GOKSiT w kolejnych latach przedstawia się następująco:

ROK 1999

Tabela: 3. Obiekty turystyczne w ewidencji GOKSiT

Obiekty	Ilość	Ilość miejsc
Sanatoria Uzdrowskie	4	736
Ośrodki Wypoczynkowe	14	1534
Hotele/Motele	2	118
Gospodarstwa agroturystyczne / Pokoje gościnne	10	146
Campingi/Domki letniskowe	7	294
Pola namiotowe	5	317
Razem	42	3145

Źródło danych: GOKSiT

ROK 2000**Tabela: 4. Obiekty turystyczne w ewidencji GOKSiT**

Obiekty	Ilość	Ilość miejsc
Ośrodki Wypoczynkowe	2	265
Hotele/Motele	2	58
Gospodarstwa agroturystyczne / Pokoje gościnne	55	540
Camping/Domki letniskowe	6	324
Pola namiotowe	5	710
ZHP	1	150
Polski Związek Wędkarski	1	34
Razem	72	2081
Stan na koniec roku 2000		2081 + 3145 = 5226

Źródło danych: GOKSiT

ROK 2001**Tabela: 5. Obiekty turystyczne w ewidencji GOKSiT**

Obiekty	Ilość	Ilość miejsc
Gospodarstwa agroturystyczne / Pokoje gościnne	15	153
Stan na koniec roku 2001		153 + 5226 = 5379

Źródło danych: GOKSiT

ROK 2002**Tabela: 6. Obiekty turystyczne w ewidencji GOKSiT**

Obiekty	Ilość	Ilość miejsc
Gospodarstwa agroturystyczne / Pokoje gościnne	7	139
Hotele/Motele	2	78
Razem	9	217
Stan na koniec roku 2002		217 + 5379 = 5596

Źródło danych: GOKSiT

ROK 2003**Tabela: 7. Obiekty turystyczne w ewidencji GOKSiT**

Obiekty	Ilość	Ilość miejsc
Gospodarstwa agroturystyczne / Pokoje gościnne	9	74
Stan na koniec roku 2003		74 + 5596 = 5670

Źródło danych: GOKSiT

OGÓŁEM**Tabela: 8. Obiekty turystyczne w ewidencji GOKSiT**

Obiekty	Ilość	Ilość miejsc
Sanatoria Uzdrowiskowe	4	736
Ośrodki Wypoczynkowe	16	1799
Hotele/Motele	6	254
Gospodarstwa agroturystyczne/pokoje gościnne	96	1052
Camping/Domki letniskowe	13	618
Pola namiotowe	10	1027
ZHP	1	150
Polski Związek Wędkarski	1	34
Razem	147	5670

Źródło danych: GOKSiT

Razem: 5670 miejsc noclegowych zarejestrowanych w ewidencji obiektów świadczących usługi hotelarskie na dzień 31.12.2003 r.

Co roku zwiększa się ilość gospodarstw agroturystycznych. Do końca roku 2003 zarejestrowano ich 96 z 1052 miejscami noclegowymi. Niestety dane te nie pokrywają się z rzeczywistą ilością miejsc noclegowych, która wynosi ok. 8 tys. miejsc w hotelach, pensjonatach, ośrodkach wypoczynkowych, gospodarstwach agroturystycznych, pokojach gościnnych i kwaterach prywatnych i ok. 4 tys. miejsc na polach namiotowych i campingach. Nieścisłość ta związana jest z tym, że nie wszystkie podmioty świadczące usługi hotelarskie rejestrują swą działalność w ewidencji GOKSiT.

Oprócz opisanych powyżej elementów bazy turystycznej na terenie gminy funkcjonują Szkolne Schroniska Młodzieżowe. Obecnie działa jedno schronisko stałe w Górzance, gdzie zatrudnione są dwie osoby – kierownik schroniska i pracownik gospodarczy w ramach prac interwencyjnych oraz dwa schroniska sezonowe przy szkole w Bóbrce i Myczkowie. Schronisko w Górzance posiada 55 miejsc noclegowych. W roku 2003 gmina w części subwencji oświatowej na działalność schroniska otrzymała 37.499,00 zł + dochody własne 29.192,00 zł, razem dochody 66.691,00 zł, a w roku bieżącym tj. na 2004r. – 41.250,00 zł.

Dużą popularnością wśród turystów i kuracjuszy cieszy się istniejący szlak turystyczny, wiodący z Leska na Połoniny. W roku 2001 zostały wytyczone ścieżki spacerowe na terenie gminy, których mapkę można nabyć w Centrum Informacji Turystycznej w Polańczyku. Ponadto w roku bieżącym mają być wytyczone kolejne ścieżki spacerowe w Wołkowyi, Terce i Bukowcu. Jeśli chodzi o ścieżki zdrowia to będą one przygotowane jak powstanie park zdrojowy w Polańczyku, co jest ujęte w planach gminy.

Generalnie można stwierdzić, że standard oferowanych usług rośnie. Gestorzy bazy noclegowej i restauratorzy, starając się pozyskać klientów, podwyższają systematycznie standard świadczonych usług.

Ważnym elementem działalności gminy jest aktywna polityka w zakresie promocji walorów turystycznych i oferty turystycznej. Gmina promowana jest w wielu wydawnictwach i gazetach o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim (Dziennik Polski, Trybuna Śląska, Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Echo Bieszczadów, Super Nowości) a także w radiu (Radio Bieszczady, Radio Rzeszów, Radio Gdańsk) i TV Rzeszów. Ważną rolę w obsłudze gości pełni Centrum Informacji Turystycznej w Polańczyku). Co roku wydawany jest folder promujący gminę Solina, jej walory, atrakcje, uzdrowisko Polańczyk, itp. Zawarte są w nim różne informacje praktyczne dla turystów, wczasowiczów i kuracjuszy oraz opisana cała baza noclegowa z adresami i telefonami. Przedstawiciele gminy biorą udział w targach turystycznych w Poznaniu, Katowicach, Warszawie (targi turystyczne przyciągające największą ilość zainteresowanych), w Krakowie, w Krośnie oraz na targach turystycznych w Berlinie i Lwowie organizowanych w porozumieniu z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Często współpracuje w tym zakresie z innymi bieszczadzskimi gminami wykorzystując wspólne stoiska promocyjne.

d) Zagospodarowanie przestrzenne

Infrastruktura techniczna - dane o stanie komunikacji i sieci energetycznej na terenie Gminy Solina na dzień 04.06.2004 roku.

Drogi, chodniki i parkingi

W Strategii Rozwoju Gminy Solina został sformułowany cel strategiczny: „Dobrze utrzymane drogi o odpowiednim standardzie technicznym”. Cel ten uzyskał w hierarchii ważności rangę jako cel wysokopriorytetowy.

Sieć lokalną dróg na terenie Gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela: 9. Zestawienie dróg publicznych na terenie gminy Solina

L.p.	Wyszczególnienie	Długość dróg w km
1.	drogi wojewódzkie	33,062
2.	drogi powiatowe	52,174
3.	drogi gminne	81,200
4.	Razem	199,498

Źródło: Dane Urzędu Gminy.

Przez teren Gminy przebiegają dwa odcinki dróg wojewódzkich, droga nr 894 relacji Czarna – Hoczew oraz nr 895 relacji skrzyżowanie Myczków – Uherce.

Na ww. odcinkach w miarę posiadanych środków finansowych dokonywane są prace dotyczące utwardzania poboczy, odmulania i pogłębiania rowów, odkrzaczania pasów oraz remonty przepustów. Od 2003 roku Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie dokonuje sukcesywnej wymiany starych znaków drogowych na nowe. Wspólnie z Gminą sfinansował budowę chodników w miejscowości Polańczyk i Bóbrka. Na rok bieżący w budżecie gminnym zabezpieczono środki finansowe dla Urzędu Marszałkowskiego na budowę chodników w miejscowości Solina i Polańczyk – Myczków. W trakcie opracowywania jest dokumentacja na chodnik Polańczyk – Myczków, natomiast na wykonawstwo chodnika w Solinie został ogłoszony przetarg przez PZDW.

Ilość parkingów i ich powierzchnia, szczególnie w miejscach atrakcyjnych turystycznie jest niewystarczająca. Dla obsługi wzmożonego napływu turystów należałoby rozpatrzyć możliwość uruchamiania sezonowych parkingów, zarówno na gruntach należących do gminy jak i na posesjach należących do właścicieli prywatnych.

Gmina ze swej strony w ramach odnowy, modernizacji, przebudowy i remontów dróg oraz budowy chodników przy drogach wojewódzkich, czyni bardzo duże starania w sprawie uzyskiwania środków pomocowych, pozabudżetowych z Funduszy Unii Europejskiej i innych.

Z powodu złego stanu drogi powiatowe wymaga pilnie położenia nawierzchni na długości około 50 km. Dokonywane remonty polegające na załataniu ubytków w nawierzchni nie gwarantują poprawy stanu technicznego tych dróg.

Zasadne jest przystąpienie do opracowania dokumentacji na budowę mostu na rzece Olszanka w miejscowości Myczkowce - Podkamionka ze względu na bardzo zły stan

techniczny istniejącego. Podobnie jak w latach ubiegłych Gmina również deklaruje partycypację w kosztach zadania.

Pomimo corocznych nakładów ponoszonych przez Gminę dla Powiatu Leskiego, stan dróg powiatowych, ogólnie biorąc jest bardzo zły i prowadzi do postępującej degradacji nawierzchni. Konieczne staje się tutaj włączenie Powiatu do programu uzyskiwania środków pomocowych pozabudżetowych na ten cel.

W związku z intensywnym rozwojem turystyki, rozwojem rolnictwa i powstawaniem gospodarstw agroturystycznych, dbałość o stan dróg w gminie powinna być zadaniem priorytetowym.

Na terenie gminy nie istnieje komunikacja kolejowa ani lotnicza.

Energetyka

Na terenie gminy istnieje Zespół Elektrowni Wodnych Solina - Myczkowce o łącznej mocy 198 MW: oraz sieć linii energetycznych wysokiego napięcia:

- linia WN 110 kV Solina - GPZ Sanok,
- linia WN 110 kV Solina - GPZ Ustrzyki Dolne,
- linia WN 110 kV Solina - GPZ Bircza,
- linia WN 110 kV GPZ Myczków - Smolnik.

Modernizacji wymaga istniejąca sieć s/n i n/n z niezbędną dobudową nowych stacji transformatorowych. Jest to konieczne z uwagi na istniejący stan techniczny sieci tj.: przekroczenie dopuszczalnych obciążeń, duże spadki napięć, przeciążenia, niezachowanie dodatkowych środków ochrony przeciwporażeniowej, brak możliwości podłączenia nowobudowanych obiektów (przeciążenia), potrzebę dodatkowego montażu lub przebudowy oświetlenia ulicznego itp. Sieć oświetleniowa dróg została częściowo wykonana na istniejącej sieci.

Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Gospodarka wodno-ściekowa

Zasadniczym problemem są występujące zagrożenia środowiska wodnego. Celem przeciwdziałania im został opracowany i wdrażany program uporządkowania gospodarki ściekowej dla obu zbiorników oraz ich zlewni zasilających. Program ten ma na celu zapobieganie eutrofizacji zasobów wodnych i obejmuje swym zasięgiem wszystkie miejscowości gminy. Zakłada on budowę nowych oczyszczalni ścieków z kanalizacjami oraz modernizację już istniejących.

Podstawą porządkowania gospodarki ściekowej powinno być spełnienie obowiązujących wymogów w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków - niezależnie od przyjętego systemu unieszkodliwiania. Gospodarka ściekowa musi być rozwiązana w sposób nienaruszający stanu czystości wód (zaleca się rozwiązania w oparciu o systemy kanalizacyjne zakończone oczyszczalniami ścieków).

Przeprowadzona analiza rozwiązań w zakresie odprowadzenia ścieków miała na celu wykorzystanie w maksymalny sposób istniejącego już zaplecza, jakim są istniejące oczyszczalnie ścieków. Na terenie objętym opracowaniem, a należącym do gminy Solina funkcjonują trzy większe oczyszczalnie ścieków. W uzdrowisku Polańczyk mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia o przepustowości 1000 m³/d oddana do użytku po modernizacji w

2000 r. Do oczyszczalni tej doprowadza się ścieki z obiektów sanatoryjno - wczasowych i od 85% mieszkańców.

W miejscowości Solina i Solina-Zabrodzie pracują 2 oczyszczalnie: mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia o przepustowości około 450 m³/d na terenie WZW Jawor i mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia dla obiektów wczasowych w centrum Zabrodzia o przepustowości około 300 m³/d. Odprowadzane są tam ścieki od 50% mieszkańców miejscowości Solina.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują małe oczyszczalnie ścieków:

- ośrodek Energetyk na dużej wyspie w Polańczyku posiada oczyszczalnię ścieków o przepustowości 51 m³/d,
- ośrodek wczasowy w miejscowości Rajske posiada oczyszczalnię o przepustowości 2,4 m³/d,
- ośrodek w miejscowości Myczkowce posiada oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną o przepustowości 5,8 m³/d.

Małe, lokalne oczyszczalnie funkcjonują w ośrodkach wypoczynkowych w miejscowościach: Bóbrka, Zawóz i Myczkowce. Gmina przewiduje, budowę kanalizacji i oczyszczalni w miejscowościach: Myczkowce, Wołkowyja z podłączeniem Rybnego i Górzanki, Bukowiec, Zawóz, Terka i Bóbrka oraz modernizację oczyszczalni WZW Jawor w Solinie. Jest to zadanie pierwszoplanowe.

Planuje się w następnym etapie realizację sieci kanalizacyjnej i budowę oczyszczalni na terenie gminy (w oparciu o program uporządkowania gospodarki ściekowej). Dotyczy to budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków dla miejscowości Berezka, Myczków, Wola Matiaszowa, Bereźnica Wyżna i wieś Solina-Zabrodzie. Małe przysiółki, pojedyncze zagrody i leśniczówki w/w wsiach, oraz zabudowa w pozostałych wsiach powinna zostać wyposażona w przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W trosce o stan czystości zalewu wprowadzony został zakaz stosowania szamb w strefie 200 m od brzegów zalewów.

Wodociągi gminne administrowane przez Urząd Gminy Solina - stan istniejący:

- ogólna długość sieci magistralnej - 19,7 km,
- ogólna długość przyłączy domowych - 13,4 km.

Tabela: 10. Wodociągi gminne

Miejscowość	Sieć magistralna km	Przyłącza km	Odbiorcy liczba	Stacje uzdatniania wody	Zbiorniki wyrównawcze V
Myczkowce	4,0	2,5	113	-	
Bukowiec	3,4	4,8	52	1	70 m ³
Górzanka i Wola Górzańska	4,6	0,9	65	1	50 m ³
Wołkowyja - Rybne	2,6	4,8	63	1	50 m ³
Solina Góra Jawor	1,0	1,3	32	-	-
Bereźnica Wyżna	4,1	1,3	58	1	50 m ³

Tabela: 11. Wodociągi spółek

Miejscowość	Sieć magistralna	Odbiorcy
Wola Matiaszowa	1,8 km	27
Terka	1,5 km	42
Zawóz	1,9 km	33
Myczków (część wsi)	2,0 km	40

Tabela: 12. Wodociągi gminne administrowane przez GZK Sp. z o. o. w Polańczyku

Miejscowość	Sieć magistralna	Przyłącza	Odbiorcy
Polańczyk	21,6 km	3,5 km	160
Myczków	7 km	7,0 km	107
Berezka	8,5 km	1,9 km	82
Solina	1,3 km	0,56 km	56
Bóbrka	4,7 km	0,56 km	51

Wyposażenie mieszkań w instalacje ilustruje poniższa tabela.

Tabela: 13. Mieszkania zamieszkałe według wyposażenia w instalacje

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym mieszkania wyposażone w:									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe	indywidualne
w tysiącach											
Gmina Solina	1,3	1,2	0,7	1,1	0,2	1,1	1,1	0,0	1,1	0,2	0,7
Powiat leski	6,8	6,5	3,5	6,0	2,0	6,1	6,1	0,8	5,1	1,3	3,4

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

Odpady stałe

Istotnym zadaniem, które realizuje Gmina Solina jest gospodarka odpadami stałymi. Coraz większa „produkcja” odpadów stałych zmusza władze gminy do szukania rozwiązań w tej kwestii. Ważnym krokiem było sformułowanie Gminnego Planu Gospodarki Odpadami. Poniżej zawarte są niektóre jego elementy.

Stan gospodarki odpadami w Gminie Solina nie odbiega od średniej krajowej. Cele określone w GPGO oraz zaproponowany system gospodarki odpadami na obszarze gminy stwarzają szansę na stopniowe eliminowanie niekorzystnych dla środowiska zjawisk. Jest to możliwe do osiągnięcia dzięki wyznaczeniu w GPGO następujących podstawowych celów:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- zminimalizowanie masy deponowanych odpadów na składowiskach, zgodnie z zakładanymi limitami w KPGO i WPGO – poprzez wdrożenie systemu selektywnej zbiórki „u źródła”: surowców wtórnych (szkło, plastik, metale, makulatura), odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych, odpadów wielkogabarytowych,
- zapewnienie odzysku, w tym głównie recyklingu, odpadów których powstawania w danych warunkach techniczno – ekonomicznych nie da się uniknąć,
- unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem),
- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania.

W gospodarce odpadami komunalnymi powinno się dążyć do zrealizowania następujących celów:

- objęcia 100 % mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
- kierowanie w roku 2010 na składowiska do 75,0% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995), oraz w roku 2013 – 50,0% (również w stosunku do 1995 r),
- wydzielenie 20,0 % odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez selektywną zbiórkę w roku 2006 oraz analogicznie 50,0% w 2010 r i 70,0% w roku 2014,
- co najmniej 15,0 % poziom wydzielenia odpadów budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych w roku 2006, 40,0% w roku 2010 i 60,0 % w roku 2014,
- 15,0% wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez ich selektywną zbiórkę w roku 2005, 50,0% w 2010 r. i 80,0% w 2014 r,
- zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych dla osiągnięcia w latach 2007 - 2010 poziomu odzysku–50,0 % oraz poziomu recyklingu–25,0 %.

Kierunki działań dla osiągnięcia założonych celów:

- stworzenie lokalnych systemów prawno - administracyjnych umożliwiających objęcie docelowo 100 % mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
- zdecydowany rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji,
- prowadzenie ciągłej akcji edukacyjnej,
- wdrażanie systemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- stopniowe likwidowanie „dzikich wysypisk” odpadów, (poprzez objęcie wszystkich mieszkańców gminy) zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych),

- rozwój systemów pozyskania i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych,
- udoskonalanie systemu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła” poprzez wprowadzenie zmodyfikowanego systemu opłat za usuwanie odpadów komunalnych,
- zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych,
- przedłużenie okresu użytkowania istniejących składowisk odpadów, dzięki zmniejszeniu ilości składowanych odpadów,
- kształtowanie pro-środowiskowych postaw mieszkańców powiatu przez przeprowadzanie intensywnej kampanii oświatowo-informacyjnej w społeczeństwie,
- utworzenie systemu kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami na terenie powiatu.

Zanieczyszczenie powietrza

Następnym problemem związanym z ochroną środowiska naturalnego na terenie Gminy Solina jest występujące zanieczyszczenie powietrza. Ogranicza się ono do zanieczyszczeń pochodzących z węglowych systemów indywidualnych budynków mieszkalnych. W ostatnim okresie praktycznie wszystkie obiekty użyteczności publicznej oraz hotele, pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe przeszły na system opalania z węglowego na gazowy i olejowy. Realizacja rozprawienia sieci gazociągowej na teren całej gminy pozwoliłaby na likwidację pozostałych kuchni i pieców węglowych jeszcze funkcjonujących. Istniejąca sieć gazowa zaspokoiła dotychczas potrzeby w tym zakresie tylko w miejscowości Berezka, Myczków i Polańczyk.

Własność nieruchomości

Własność nieruchomości Gmina Solina nabywa w procesie komunalizacji gruntów Skarbu Państwa, w skład których między innymi wchodzi: zasoby gruntów na cele nierolnicze, mienia wiejskie i drogi. Nieruchomości nabyte, przez Gminę w drodze komunalizacji, każdorazowo ujawnione są w księgach wieczystych i stanowią zasób komunalny gminy, co potwierdza prowadzony w Urzędzie rejestr mienia komunalnego.

Gmina Solina nie posiada kompleksowych terenów uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe. Występują jedynie pojedyncze działki. Do bardziej atrakcyjnych nieruchomości położonych na obszarze Gminy zaliczyć można:

- działkę położoną w miejscowości Polańczyk, zarezerwowaną pod pijalnię wód leczniczych, ośrodek leczniczo-rehabilitacyjny i amfiteatr;
- w miejscowości Solina teren do zagospodarowania obiektami sportowymi, a w szczególności halą sportową i boiskiem sportowym, wraz z całą infrastrukturą, kompleksem turystyczno-usługowo-handlowym;
- w miejscowości Rajske grunty do zagospodarowania pod usługi pensjonatowe;
- nieruchomości do zagospodarowania na cele letniskowo-rekreacyjne w miejscowości Bóbrka.

W związku z tym, że na większości obszaru Gminy nie ma aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego, jak również Gmina nie posiada planów szczegółowych, w zdecydowanej większości budownictwo rozwija się na terenach prywatnych, gdzie poszczególni inwestorzy opracowują indywidualnie, fragmentaryczne plany zagospodarowania przestrzennego wraz z całą infrastrukturą techniczną.

Stan obiektów dziedzictwa kulturowego**Tabela: 14. Zabytki na terenie Gminy Solina**

Miejscowość	Obiekt	Materiał	Datowanie	Rejestr zabytków	Uwagi
Berezka	Cerkiew	Mur	1879	-	ruina
Berezka	Kaplica	Mur	1890-1910	-	Wyk. kościół
Bereźnica W.	Cerkiew	Drewno	1839	-	
Bereźnica W.	Dzwonnica	Drewno	1800-1899	-	
Bereźnica W.	Kaplica	Mur	1875-1899	-	
Bóbrka	Cerkiew	Drewno	1937	-	
Górzanka	Cerkiew	Drewno	1838	A-789	
Górzanka	Dzwonnica	Mur	1850-1875	A-789	
Górzanka	Kapliczka	Mur	1875-1899	-	
Myczkowce	Spichlerz	Mur	1800-1850	A-396	Góra do rozbiórki
Myczków	Kaplica	Mur	1901	-	
Myczków	Cerkiew	Mur	1900	-	
Myczków	Kapliczka	Mur	1875-1899	-	
Polańczyk	Kaplica	Mur	1906	-	
Polańczyk	Cerkiew	Mur	1907	-	
Polańczyk	Dzwonnica	Mur	1863	-	
Polańczyk	Plebania	Mur	1850-1899	-	
Sakowczyk	Kapliczka	Mur	1800-1850	-	
Terka	Dzwonnica	Mur	1875-1899	-	Do odbudowy
Wola M.	Kaplica	Mur	1850	-	
Wola M.	Cerkiew	Mur	B/d	-	
Wołkowyja	Dzwonnica	Mur	1850-1875	-	Do odbudowy
Zabrodzie	Cerkiew	Mur	1912	-	
Zawóz	Cerkiew	Mur	1879	-	Zbud. kościół

Tabela: 15. Wykaz zabytkowych cmentarzy Gminy Solina

Miejscowość	Cmentarz	Stan zachowania	Uwagi:
Berezka	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Bereźnica Niżna	Gr.kat.	pozostałości	Teren LP
Bereźnica Wyżna	Gr.kat./rzym.kat.	dobry	
Bóbrka	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Bukowiec	Gr.kat.	dobry	
Górzanka	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Myczkowce	Gr.kat/rzym.kat	dobry	
Myczków	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Polańczyk	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Radziejowa	Gr.kat.	opuszczony	
Rajskie	Gr.kat	dobry	
Studenne	Gr.kat.	dobry	
Terka	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Tyskowa	Gr.kat.	teren prywatny	
Wola M.	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	
Wołkowyja	Rzym.kat.	dobry	
Wołkowyja	Gr.kat.	zaniedbany	
Zabrodzie	Gr.kat.	pozostałości	
Zawóz	Gr.kat/rzym.kat.	dobry	

Szczególnie cenne i ciekawe są następujące zabytki architektury:

- spichlerz w Myczkowcach z XIX w;
- dzwonnice przycerkiewne typu parawanowego w Terce i Wołkowyi;
- kościół parafialny w Polańczyku, wybudowany w 1908 r. jako cerkiew. Od 1948 r. pełni funkcję kościoła rzymsko-katolickiego. Atrakcją kościoła jest wnętrze, m. in. ikona Matki Bożej Łopieńskiej z I połowy XVII w.;
- kościół rzym. - kat. w Polańczyku z 1909 r. ufundowany przez ostatnich właścicieli majątku Cieślińskich - obecnie kaplica cmentarna;
- ruiny cerkwi z 1868 r. w Bereźce;
- pozostałości fortyfikacji ziemnych z XVII w i cmentarz żołnierski z I - szej wojny światowej z widocznymi mogiłami;
- cerkiew z 1835 roku z zachowanymi fragmentami ikonostasu w Górzance, obecnie kościół parafialny;
- cerkiew w Bereźnicy z 1840 roku;
- obelisk poświęcony Józefowi Blizińskiemu (1827-1893) komediopisarzowi, który zamieszkiwał w latach 1876-1888 w Bóbrce.

e) Gospodarka

Rolnictwo

Gmina Solina jest gminą turystyczno-rolniczą, nastawioną na rozwój gospodarstw rodzinnych oraz turystyki. Ze względu na ukształtowanie terenu (górzysty), wysokie opady, mroźne i długie zimy oraz krótki okres wegetacji, nie ma tu zbyt dużych możliwości rozwoju produkcji roślinnej. Przeważająca ilość gleb klasy IV, V i VI ogranicza możliwości uzyskiwania

zadowalających plonów. Produkcja roślinna prowadzona jest pod potrzeby produkcji zwierzęcej oraz dla potrzeb wyżywienia rodziny.

Użytki rolne zajmują ok. 4100 ha, co stanowi niewiele ponad 22% powierzchni całkowitej gminy. W strukturze użytków rolnych ponad 62% stanowią grunty orne, co jak na obszary górskie i stosunkowo słabe gleby jest wielkością dużą.

Dla wielu gospodarstw szansę na uzupełnienie dochodów stanowić może działalność agroturystyczna. Jednak należy mieć świadomość tego, że brak kapitału własnego na rozpoczęcie tej działalności oraz zbyt niskie kwalifikacje i doświadczenie w obsłudze ruchu turystycznego, mogą stanowić istotną przeszkodę w szybkim rozwoju tego kierunku.

Usługi

Na terenie Gminy Solina nie występują zakłady sektora państwowego i spółdzielczego.

1. Inne własności: Spółka Akcyjna - Zespół Elektrowni Wodnych Solina – Myczkowce w Solinie. W 2003 roku uległ likwidacji Zakład Remontowy Pomp Głębinowych – Oddział IV w Solinie Hydrobudowy Rzeszów (140 miejsc pracy).
2. Najliczniej reprezentowany jest sektor prywatny, który na dzień 31.12.2003 r. liczył 632 zakłady i według branż kształtuje się następująco:
 - turystyczna - 151 (w tym gospod. agroturystyczne 96);
 - gastronomiczna - 111;
 - handlowa - 65;
 - ogólnobudowlana - 38;
 - transport towarowy - 21;
 - pozostałe usługi materialne - 246 (obsługa rolnictwa, leśnictwa, nauka, oświata, kultura i sztuka, ochrona zdrowia, rzemiosło).

Zakłady sektora prywatnego są w przeważającej większości małe, zatrudniające od 1 do 3 osób. Około 60% (360) zakładów prywatnych prowadzi na terenie Gminy działalność tylko w sezonie letnim, praktycznie w miesiącach maj – wrzesień. Około 360 firmom, zwłaszcza z branż: turystycznej, gastronomicznej i handlowej prowadzących działalność tylko w sezonie letnim w przypadku, gdy lata są chłodne i deszczowe (takie występują średnio, co 3 – 4 lata) spada radykalnie dochód, uniemożliwiający dalszy, równomierny rozwój.

Zdecydowanie korzystniejsza, pozwalająca na osiągnięcie średnich zysków, jest sytuacja finansowa firm działających w miejscowościach o dużej presji turystycznej: Myczkowce, Bóbrka, Solina, Polańczyk, Wołkowyja, Górzanka, Bukowiec, Terka, Zawóz, Werlas i Rajskie.

W najbliższych latach nie jest spodziewany znaczący wzrost liczby zakładów, zwłaszcza w branży: gastronomicznej, handlowej, ogólnobudowlanej i transporcie drogowym. Istniejący stan w pełni zabezpiecza potrzeby miejscowej ludności i wypoczywających na terenie Gminy. W coraz większym stopniu następuje jakościowy postęp, polegający na tworzeniu bogatszej oferty lokalowo – żywieniowej (dbałość o zagospodarowanie otoczenia zakładów, wystrój wewnętrzny lokali, różnorodna oferta żywieniowa).

W zakresie rozwoju gospodarstw agroturystycznych, pól namiotowych i biwakowych, wypożyczalni sprzętu sportowo-rekreacyjnego spodziewany jest wzrost ilościowy i jakościowy, bowiem w dalszym ciągu istnieje duże zapotrzebowanie w tym zakresie.

Szczególnego potraktowania na terenie Gminy wymaga budowa infrastruktury do aktywnego wypoczynku w okresie zimowym. Wydłuży się wówczas możliwość osiągania przychodów przez przedsiębiorców poza krótkim sezonem letnim. Inwestycje tego typu są kapitałochłonne, wymagające wsparcia z funduszy pomocowych.

Przygotowywane do realizacji przez Gminę zadania pozwolą na szersze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców, utrzymania i dalszego rozwoju poszczególnych dziedzin działalności gospodarczej, szczególnie podmiotów obsługujących wczasowiczów, kuracjuszy i turystów, stanowiących główne źródło utrzymania coraz większej liczby mieszkańców gminy.

Bardzo duże możliwości rozwoju istnieją w zakresie usług związanych z lecznictwem uzdrowiskowym, z wykorzystaniem właściwości leczniczych wód mineralnych i walorów klimatycznych. Obiekty sanatoryjne i wypoczynkowe znajdują się tylko w Polańczyku. W krótkim sezonie letnim, trwającym od połowy czerwca do połowy września, wzrasta liczba wypoczywających do 50 tysięcy osób dziennie i wówczas odczuwany jest brak podstawowych usług bytowych świadczonych dla mieszkańców i wypoczywających. W pozostałym okresie, popyt na usługi maleje, a niektóre z nich zaspakajane są w leżącym o 15 km Lesku (optyk, krawieckie, tapicerskie, szklarskie, zegarmistrzowskie, szewskie, naprawy sprzętu AGD, usługi reklamowe).

f) Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna i społeczna, ruch naturalny, struktura wiekowa

Warunki i jakość życia mieszkańców Gminy Solina są trudne, głównie ze względu na wysoki poziom bezrobocia, niskie płace i znikome dochody z gospodarstw rolnych.

Gmina ma charakter turystyczno-rolniczy, obszarowo w stosunku do liczby zamieszkującej go ludności bardzo rozległy. W związku z tym koszty organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć mających na celu wspieranie grup dysfunkcyjnych są znacznie wyższe niż w innych gminach.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zauważa jednak poprawę warunków życia mieszkańców mimo wzrastającego bezrobocia i obniżenia się legalnych dochodów. Wynika to z ukrywania dochodów z pracy „na czarno”. Wpłynął na to również rozwój turystyki. Od maja br. znacznie polepszyła się sytuacja osób samotnie wychowujących dzieci oraz rodzin wielodzietnych w związku z wejściem w życie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dzięki polityce władz lokalnych znacznej poprawie uległo wyżywienie dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych, głównie przez objęcie większej ilości dzieci dożywianiem w szkołach oraz poprawą warunków miejsc, w których te posiłki są przygotowywane.

Pomimo, niektórych zmian na lepsze nadal główną grupą społeczną wymagającą wsparcia są **bezrobotni**. Lokalny rynek pracy cechuje się niskimi płacami i słabymi kwalifikacjami pracowników. Dominuje sektor prywatny jest jeszcze zbyt słaby, by dać zatrudnienie wszystkim poszukującym pracy bezrobotnym. Natomiast nowe inicjatywy gospodarcze nie przynoszą istotnego przyrostu miejsc pracy, bowiem koncentrują się głównie na handlu. Generalnie dla tworzenia nowych miejsc pracy należy pozyskać inwestorów zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Istotnym problemem jest zniechęcenie, brak wzorów do naśladowania w zakresie podejmowania ryzyka indywidualnej aktywności gospodarczej. Poziom przedsiębiorczości mieszkańców w zakresie samozatrudnienia jest zbyt niski. Struktury państwowe stworzone do rozwiązywania problemów bezrobocia są jeszcze niewydolne. Jednym z objawów załamania skuteczności tych struktur jest ograniczanie praw do zasiłków dla bezrobotnych i jednocześnie przenoszenie obowiązku opieki nad tymi osobami na pomoc społeczną. Wobec wielu, różnego rodzaju skutków takiego działania, są to ruchy pozorne o charakterze doraźnym oraz rodzą negatywne skutki. Należy do nich zaliczyć to, że klientami pomocy społecznej jest duża grupa ludzi młodych, sprawnych fizycznie i umysłowo, roszczeniowo nastawionych wobec całego otoczenia.

Podjęte przez Urząd Gminy organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych nie jest wystarczające w stosunku do skali narastającego zjawiska bezrobocia, jest doraźnym tylko sposobem rozwiązywania problemu i nie łagodzi długotrwałych, społecznych konsekwencji pozostawania bez pracy. Realizowana obecnie polityka doraźnych rozwiązań powoduje szybką konsumpcję i tak ograniczonych środków przeznaczonych na pomoc osobom bezrobotnym, a przede wszystkim pogłębia wśród tych osób negatywne postawy związane ze społeczną rolą bezrobotnego.

Drugą grupą społeczną, często powiązaną z bezrobociem są osoby nadużywające alkoholu oraz stosujące przemoc w rodzinie. Zjawisko alkoholizmu w gminie narasta, a w szczególności wśród ludzi młodych. Przyczyn można się dopatrywać we frustracji młodych ludzi, czarno widzącego swoją przyszłość, bez możliwości zatrudnienia. Dlatego właściwym jest podejmowanie ciągłych starań w celu złagodzenia tej dysfunkcji.

Częściej niż w ubiegłych latach występuje przemoc w rodzinie. Jest to przeważnie przemoc fizyczna pod wpływem alkoholu.

Dużą grupę społeczną w Gminie stanowią osoby starsze i niepełnosprawne, zarówno fizycznie jak i umysłowo. Coraz więcej osób ma orzeczoną niepełnosprawność, bądź stopień niepełnosprawności. Sytuacja taka wymaga podejmowania działań na rzecz zwiększenia udziału niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy. Osoby z zaburzeniami psychicznymi są grupą osób, które najbardziej potrzebują pomocy i wsparcia ze strony GOPS, bowiem często ze względu na niską świadomość społeczną są nieakceptowane i odrzucane przez środowisko a nawet własne rodziny. Niestety problem ten dotyczy głównie ludzi młodych.

W ostatnich latach coraz częściej pojawia się problem z osobami nie posiadającymi własnego domu lub mieszkania. Najczęściej są to osoby samotne, napływowe. Zdarzają się również samotne matki z dziećmi, których rodzina nie może lub nie chce przygarnąć. Głównym ich problemem jest brak własnego mieszkania.

Sytuację demograficzną i społeczną ilustrują poniższe tabele z danymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, Powszechnego Spisu Rolnego z roku 2002.

Tabela: 16. Gospodarstwa domowe i ludność w 2002 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Rodziny wg liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu								Ludność w gospodarstwach domowych	Przeciętna liczba osób w gospodarstwie	
		1	2	3	4	5	6	7 i więcej			razem	w tym wieloosobowym
								gospo- darstwa	ludność			
Gmina Solina	1522	304	275	246	298	202	102	95	749	5155	3,39	3,98
Powiat leski	7960	1562	1512	1464	1546	951	515	410	3239	26246	3,30	3,86

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

Tabela: 17. Rodziny z dziećmi w gospodarstwach domowych wg liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu w 2002 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Rodziny bez dzieci do lat 24 na utrzymaniu	Rodziny wg liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu								Liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	liczba dzieci w rodzinie ogółem	Przeciętna liczba dzieci do lat 24 na utrzymaniu
			razem	1	2	3	4	5 i więcej					
								rodziny	dzieci				
Gmina Solina	1057	224	833	317	304	137	44	31	179	1691	2161	2,03	
Powiat leski	5572	1234	4338	1813	1491	655	241	138	790	8514	11073	1,96	

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

Tabela: 18. Gospodarstwa domowe wg głównego źródła utrzymania w 2002 roku

Wyszczególnienie	Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego													
	Ogółem	praca						niezarobkowe źródło				do- chody z włas- ności	na utrzy- maniu	nieus- talone
		razem	poza rolnictwem			w rolnictwie		razem	emery- tura	renta z tytułu niezdol- ności do pracy (renta inwa- lidzka)	pozosta - łe niezar- obkowe źródła			
		razem	najemna	na rachunek własny lub z dochodów z najmu	razem	w tym w swoim gospo- darstwie								
Gmina Solina	1522	725	616	531	85	109	100	707	349	193	165	4	75	11
Powiat leski	7960	3811	3372	2905	467	439	295	3867	1936	1043	888	12	234	36

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

Tabela: 19. Ludność wg płci, grup wieku w 2002 roku

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						Przedprodukcyjnym	Nieustalonym
	ogółem	mężczyźni	kobiety	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym					
				razem (0-17 lat)	w tym 0-14 lat	razem (18-59/64 lata)	mobilnym (18-44 lata)	niemobilnym (45-59/64 lata)			
w tysiącach											
Gmina Solina	5,2	2,6	2,6	1,4	1,1	3,1	2,1	1,0	0,7	-	
Powiat leski	26,5	13,3	13,2	7,0	5,5	15,9	10,6	5,3	3,6	-	

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

Tabela: 20. Zasoby mieszkaniowe i podstawowe wskaźniki warunków mieszkaniowych w roku 2002

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem w tys.	w tym zamieszkane stale				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę	jednego mieszkania w m ²	na jedną osobę w m ²
Gmina Solina	1,3	1,2	5,7	115,8	5,2	4,6	4,15	0,91	93,5	22,4
Powiat leski	6,8	6,7	27,7	534,6	26,2	4,1	3,91	0,95	79,8	20,3

Źródło: US w Rzeszowie Narodowy Spis Powszechny 2002

Placówki oświatowe na terenie gminy

Sieć szkolna

Na terenie Gminy Solina funkcjonują następujące szkoły i zespoły szkół:

1. Zespół Szkół w Bóbrce:
 - Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym;
 - Gimnazjum.
2. Zespół Szkół w Myczkowie:
 - Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym;
 - Gimnazjum.
3. Zespół Szkół w Wołkowie:
 - Szkoła Podstawowa w Wołkowie z oddziałem przedszkolnym;
 - Szkoła Filialna 0-III w Bukowcu;
 - Szkoła Filialna 0-III w Terce;
 - Gimnazjum w Wołkowie.
4. Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Berezce.
5. Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Myczkowcach.
6. Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Zawozie.
7. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Górzance (stałe).
8. Szkolne Schronisko Młodzieżowe sezonowe (Bóbrka, Myczków działające w okresie wakacyjnym).

Finansowanie oświaty

Gmina Solina jako organ prowadzący odpowiada za działalność powyższych placówek. Do zadań Gminy należy w szczególności:

- zapewnienie bezpieczeństwa i higieny warunków nauki, wychowania i opieki,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych,
- wyposażenie szkół w pomoce naukowe, dydaktyczne i sprzęt niezbędny do realizacji programów wychowawczych,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły.

Środki niezbędne na realizację zadań oświatowych zagwarantowane są w dochodach gminy. Część oświatowa subwencji wyliczana jest w stosunku do ilości dzieci i przeznaczona jest na realizację następujących zadań:

- finansowanie wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi;
- finansowanie wydatków bieżących;
- finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- finansowanie wydatków związanych z indywidualnym nauczaniem;
- dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych i szkolnych schronisk młodzieżowych.

W roku 2003 waga subwencji na jedno dziecko wynosiła 3.096,65 zł w wyniku, czego gmina otrzymała w ostatecznej kwocie części oświatowej subwencji ogólnej kwotę 2.885.445,00 zł z czego 2.847.946,13 zł - na prowadzenie szkół i 37.498,87 zł - na prowadzenie szkolnych schronisk młodzieżowych. Na rok 2004 gmina otrzymała ostateczną kwotę subwencji oświatowej w wysokości - 3.007.870,00 zł, przy czym waga na jedno dziecko wynosi - 4.137,54 zł.

Rozliczenie wykorzystania subwencji oświatowej i środków własnych gminy za rok 2003 - przedstawia poniższa tabela.

Tabela: 21. Rozliczenie wykorzystania subwencji oświatowej i środków własnych gminy przez szkoły w roku 2003(waga na jedno dziecko – 3906,65 zł)

Lp.	Nazwa placówki	Ilość etatów nauczycieli	Ilość etatów obsługi	Ilość dzieci	Ilość oddziałów			Płace i pochodne i Fundusz Świadc. Socj.	Wydatki bieżące					Razem	W tym:	
					O	S.P.	Gm.		Dokształcanie i badania profilaktyczne	Środki czystości mater. biurowe. drobne remonty.	Opał	Usługi energii woda telefony wywóz nieczy.	Ubezpiecz. budynk. sprzętu kom. I pomoce naukowe		Należna subwencja w/g ilości dzieci	Własne środki gminy
1.	Z.S. Bóbrka	18,8	4	160 +11	1	6	3	676088	4120	11265	36090	13070	2310	742943	625064	117879
2.	Z.S. Myczków	19,6	7,25	183 +19	1	6	3	799108	2760	11670	36130	17355	5350	872373	714916	157457
3.	Z.S. Wołkowyja	23,7	5	221 +21	1	6	4	851004	4230	12695	41707	14780	2715	927131	863369	63762
4.	S.P. Berezka	11,9	3,5	81 +20	1	6	-	456456	1290	9535	18773	8665	1370	496089	316439	179650
5.	S.P. Myczkowce	7,8	3,25	35 +6	1	4	-	327665	780	3520	7360	9385	2240	350950	136733	214217
6.	S.P. Zawóz	5,3	1,25	19 +2	1	4	-	194227	520	1405	8480	2680	690	208002	74226	133776
7.	S.F. Bukowiec	2,4	0,75	19	-	2	-	93407	215	1200	8350	2045	1285	106502	74226	32276
8.	S.F. Terka	1,2	0,25	11 +6	1	1	-	42997	80	850	2770	3535	115	50347	42973	7374
Razem:		90,7	25,25	729 +85	7	35	10	3440952	13995	52140	159660	71515	16075	3754337	2847946	906391

UWAGA: W rozliczeniu ujęte są koszty utrzymania oddziałów przedszkolnych, na które nie jest naliczana subwencja, ponieważ jest to zadanie własne gminy. Na oddziały przedszkolne (liczba oddziałów - 7) wydatkowano ogółem: 619.885,00 zł. w tym: płace i pochodne – 579.447,00 zł.
Woda, energia, opał, środki czystości, pomoce dydaktyczne – 40.438,00 zł.

Remonty i inwestycje w obiektach szkolnych

W roku 2003 wykonano instalację odgromową na budynku szkoły w Bóbrce – koszt 5.500,00 zł i instalację odgromową na budynku szkolnego schroniska młodzieżowego koszt – 3.500,00 zł oraz remont kuchni przyszkolnej w Wołkowi – koszt 18.368,00 zł. Remonty zostały wykonane ze środków własnych gminy.

W roku 2002 rozpoczęto budowę Zespołu Szkół w Myczkowie wraz z halą sportową. Wartość kosztorysowa inwestycji – 6.518.000,00 zł. Nakłady poniesione od początku zadania do chwili obecnej wynoszą 4.234.736,00 zł. Zaawansowanie robót - 65%. W latach 2002 i 2003 z Kontraktu Wojewódzkiego Gmina otrzymała dotację w wysokości 200 tys. zł. (100 tys. zł - rok 2002 i 100 tys. zł rok 2003).

Ponadto inwestycja została dofinansowana ze środków MENiS w wysokości 373.000,00 zł z czego gmina otrzymała:

- 100 tys. zł w roku 2003;
- 200 tys. zł plan na rok 2004;
- 73 tys. zł plan na rok 2005.

Dotacja przeznaczona jest na realizację hali sportowej. Wystąpiono z wnioskiem do MENiS o dotację z rezerwy subwencji oświatowej na wyposażenie hali sportowej i pomieszczeń do nauki i otrzymano zapewnienie, że środki zostaną przyznane po dostarczeniu decyzji na użytkowanie szkoły (tj. po końcowym odbiorze inwestycji).

Ponadto złożono dwa wnioski o dofinansowanie wymiany okien w Szkole Podstawowej w Berezce i Zespole Szkół w Wołkowi. Z chwilą pojawienia się dostępnych środków finansowych będzie złożony następny wniosek na Zespół Szkół w Bóbrce. Opracowano kosztorys na odwodnienie budynku Szkoły Podstawowej w Myczkowcach. Wykonanie prac zlecono dla Gminnego Zakładu Komunalnego w Polańczyku.

Inwestycje w latach wcześniejszych (ważniejsze)

W roku 2001 wybudowano nową kotłownię olejową przy Zespole Szkół w Bóbrce i kotłownię gazową przy Szkole Podstawowej w Berezce. Wymieniono część stolarki okiennej i drzwiowej w Zespole Szkół w Wołkowi. W ostatnich latach powstały we wszystkich szkołach pracownie komputerowe (z wyjątkiem Szkoły Filialnej w Terce), a w każdym gimnazjum pracownie internetowe. Każdego roku są one udoskonalane i unowocześniane.

Dowożenie uczniów do szkół

Z terenu Gminy w roku szkolnym 2003/2004 dowożonych jest 438 uczniów. Uczniowie dowożeni są do szkół przez firmę Connex Sanok – łączny koszt biletów miesięcznych za rok 2003 wyniósł 110.350,00 zł. Przez tą firmę dowożone są dzieci do Wołkowi, Myczkowa (gimnazjaliści), Berezki i Bóbrki. Prywatny przewoźnik dowozi gimnazjalistów z Myczkowiec do Bóbrki – koszt roczny 11.500,00 zł. Trasę Polańczyk – Myczków obsługuje autobus szkolny – zatrudniony jest kierowca i opiekun dzieci na czas przewozu. Odpłatność rodziców za 2003 rok – 11.923,00 zł.

Stan zatrudnienia kadry pedagogicznej

1. Liczba nauczycieli ogółem: 99, co stanowi 90,7 etatów, w tym:
 - pełnozatrudnionych - 77;
 - niepełnozatrudnionych - 22.

2. Stopień awansu zawodowego:
 - stażyści - 2;
 - kontraktowi - 12;
 - mianowani - 77;
 - dyplomowani - 8.

3. Poziom wykształcenia:
 - mgr z przygotowaniem pedagogicznym - 85;
 - wyższe zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym - 5;
 - studium pedagogiczne - 6;
 - średnie (w trakcie studiów) - 3.

4. Liczba nauczycieli doksztalających się: - 22;

5. Liczba nauczycieli, którzy ukończyli studia podyplomowe - 42;

6. Nauczanie języków obcych: we wszystkich szkołach oprócz Zawozu:
 - obowiązkowy jest język niemiecki, dodatkowo – język angielski;
 - w szkole Podstawowej w Zawozie obowiązkowy jest język rosyjski, dodatkowo język niemiecki.

7. Zajęcia nadobowiązkowe:
 - Wszystkie szkoły prowadzą zajęcia nadobowiązkowe, a w szczególności:
 - zajęcia edukacji regionalnej;
 - kółka polonistyczne, matematyczne, komputerowe, plastyczne i taneczne;
 - chóry szkolne;
 - korekcja wad wymowy;
 - korekcja wad postawy.

Profilaktyka zdrowotna

Nad dziećmi i młodzieżą szkolną w zakresie szczepień ochronnych, higieny szkolnej oraz edukacji w zakresie profilaktyki zdrowotnej opiekę sprawuje pielęgniarka szkolna zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu. Dyrektorzy poszczególnych szkół składają do gminy informację odnośnie pracy zatrudnionej pielęgniarki – higienistki.

Obsługa ekonomiczno-administracyjna szkół

Obsługę finansowo – księgową oraz kadrową wszystkich placówek prowadzi Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół. Zatrudnienie obsługi – 3,5 etatu. Utrzymanie jednostki wynosi ok. 150 tys. zł w skali roku.

Organizacja roku szkolnego 2004/2005

Dyrektorzy szkół złożyli Projekty Organizacyjne Szkół na rok szkolny 2004/2005. Projekty zostały przesłane do Kuratora Oświaty w Rzeszowie, w celu ich zaopiniowania. Zbiorczy Projekt Arkusza Organizacyjnego Szkół przedstawiony jest w tabeli 22.

Analizując ilość etatów nauczycieli w roku szkolnym 2003/2004 obserwuje się zmniejszenie o 3,4 etatów nauczycielskich i 2 etaty obsługi: nauka w Szkole Podstawowej w Myczkowcach z dniem 1 września 2004 roku odbywać się będzie w jednym budynku szkolnym, a zatem połączona zostanie klasa O z klasą I, w wyniku czego likwidacji ulegnie 1 etat nauczycielski i 1 etat obsługi, w pozostałych szkołach została zmniejszona liczba godzin ponadwymiarowych.

Ponadto przy uruchomieniu nowej szkoły w Myczkowie ulegnie likwidacji 2 etaty obsługi (palacze).

Gmina w roku 2003 do prawidłowego funkcjonowania oświaty poza remontami, prowadzoną inwestycją oraz dowożeniem uczniów do szkół, dopłaciła własne środki w wysokości 906.391,00 zł, co wynika z małej ilości dzieci w oddziałach, zwłaszcza szkół podstawowych, utrzymywania Punktu Filialnego w Terce, szkoły w Zawozie i Myczkowcach. Takie rozwiązanie wynika też ze znacznej odległości pomiędzy miejscem zamieszkania dzieci a szkołą np. Zawóz – Wołkowyja – 14 km oraz ze względu na dobro dzieci. Ponadto likwidacja i reorganizacja tych szkół napotyka się z protestami rodziców i nie znajduje aprobaty wśród miejscowego społeczeństwa.

Tabela: 22. Zbiórca projekt arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2004/2005

Lp.	Nazwa placówki	Ilość etatów	Ilość etatów obsługi	Ilość dzieci	Ilość dzieci dowożonych	Ilość oddziałów
1.	Gimnazjum w	8,5	-	82	62	4
2.	Bóbrce	9,8	4	65	44	6
3.	Szkoła Podst. W Bóbrce Oddział Przedszkolny	1,1	-	8	-	1
1.	Gimnazjum w	6,8	-	77	34	3
2.	Myczkowie	10,2	7,5	94	45	6
3.	Szkoła Podst. W Myczkowie Oddział Przedszkolny	1,4	-	12	-	1
1.	Gimnazjum w	6,9	1	78	50	4
2.	Wołkowyi	11,5	4	144	83	6
3.	Szkoła	1,1	-	12	-	1
4.	Podstawowa w	2,4	0,75	18	-	2
5.	Wołkowyi Szkoła Filialna w Bukowcu Szkoła Filialna w Bukowcu Szkoła Filialna wTerce	1,2	0,25	6	-	1
1.	Szkoła	8,9	3,5	79	46	6
2.	Podstawowa w Berezie Oddział Przedszkolny	1,1	-	9	-	1
1.	Szkoła	7	2,5	32	-	4
2.	Podstawowa w Myczkowcach Oddział Przedszkolny połączony z I klasa	-	-	7	-	-
1.	Szkoła	6,7	1,25	19	-	4
2.	Podstawowa w Zawozie Oddział Przedszkolny	1	-	5	-	1
Razem:		86,3	24,75	Gm- 237 SP- 433 Kl.O- 53	364	Gm. – 11 SP – 35 Kl.O – 5

Rynek pracy

Na terenie gminy zatrudnionych jest ogółem 634 osoby, w tym 308 kobiet (dane Urzędu Statystycznego w Krośnie za rok 2002).

W wieku aktywności produkcyjnej na terenie gminy zamieszkuje 3387 osób, w tym 1610 kobiet, natomiast w wieku poprodukcyjnym i dzieci 1956 osób.

Dynamika wzrostu zatrudnienia na terenie Gminy Solina rośnie w sezonie turystycznym (maj – wrzesień) o ok. 20-30%, przy czym głównie zatrudnienie odnosi się do usług turystycznych tj.: hotelarstwo, gastronomia, agroturystyka, baza noclegowa, zaplecze usługowe. Najwięcej osób jest zatrudnionych w obsłudze ruchu turystycznego, który w ostatnich latach dynamicznie rośnie.

Instytucją zajmującą się bezrobotnymi jest Powiatowy Urząd Pracy w Lesku, który w ramach zadań realizowanych w systemie urzędów pracy prowadzi rejestrację bezrobotnych, kieruje na prace interwencyjne, zatrudnienia w ramach robót publicznych, wypłaca zasiłki, prowadzi poradnictwo i informację zawodową, szkolenia i przekwalifikowania. Lokalny rynek pracy charakteryzuje się znaczną sezonowością, co przejawia się okresowym wzrostem ofert pracy i spadkiem liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lesku na dzień 30.04.2004 roku:

- liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Gminy Solina wynosiła ogółem 590 osób, w tym 319 kobiet;
- liczba osób zarejestrowanych z prawem do zasiłku ogółem 106 osób, w tym 47 kobiet;
- zarejestrowani absolwenci szkół ogółem 29 osób, w tym 17 kobiet, z wykształceniem wyższym 4 osoby, pozostałe 25 osób z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym.

Gmina Solina w celu przeciwdziałania bezrobociu współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Lesku organizując zatrudnianie osób bezrobotnych ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, umowy absolwenckiej i umowy o staż pracy. W roku 2004 Gmina skierowała do pracy w ramach robót publicznych przy budowie Zespołu Szkół w Myczkowie 14 osób, w ramach prac interwencyjnych zatrudnionych zostało 8 osób, w ramach umowy absolwenckiej 3 osoby oraz zorganizowano staż pracy dla 2 osób.

W celu ograniczania bezrobocia oraz pomocy osobom w trudnej sytuacji materialnej Gmina prowadząc inwestycje zobowiązuje oferentów do zatrudniania bezrobotnych z terenu gminy. Ponadto Rada Gminy, corocznie stawia do dyspozycji nabywcom i sprzedaje na organizowanych przetargach działki na prowadzenie działalności gastronomicznej, pensjonatowej, handlowej i usługowej. Podmiotom gospodarczym, które chwilowo znalazły się w trudnej sytuacji finansowej Gmina dokonuje przesunięcia terminów płatności rat podatków, stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe, a także umorzenia podatku tym, którzy inwestują i tworzą nowe miejsca pracy.

Poziom bezpieczeństwo mieszkańców gminy

Obecnie na Posterunku Policji w Polańczyku pracuje 9 funkcjonariuszy Policji i Kierownik Posterunku. Dla realizacji zadań w obrębie Zalewu Solińskiego, jak również na pozostałym terenie Gminy, posterunek dysponuje trzema łodziami motorowymi oraz dwoma końmi.

Ochotnicze Straże Pożarne (8 jednostek) funkcjonujące na terenie gminy Solina zyskały nową bazę lokalową tj. wybudowano remizy w Terce i Polańczyku, rozbudowano boksy garażowe na drugi samochód w Myczkowcach. Jednostki OSP Myczkowce i Polańczyk zostały wyposażone w samochody średnie GBA 2,5/16, a jednostka OSP Górzanka otrzymała autocysternę o pojemności 2,5 tys. litrów. OSP Myczkowce została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Jednostki OSP zostały wyposażone w sprzęt nowszej generacji, pompy szlamowe, pompy pływające oraz na bieżąco uzupełniane jest wyposażenie jednostek. Projektowane są dwie nowe strażnice w Górzance i Bukowcu.

B. Problemy zidentyfikowane w poszczególnych sferach

Poniżej przedstawiono najważniejsze problemy rozwoju w poszczególnych sferach życia gminy, które zostały zidentyfikowane podczas prac eksperckich i konsultacyjnych w Urzędzie Gminy oraz podczas warsztatów diagnostyczno – projektowych z przedstawicielami mieszkańców Gminy Solina. Ponadto problemy zostały poddane hierarchizacji podczas konsultacji społecznej Planu (ankietyzacja). Problemy uznane przez ankietowanych za najbardziej pilne do rozwiązania określono jako priorytetowe. Hierarchia nadana problemom wynika również z analizy przeprowadzonej przez konsultantów w wspólnie z przedstawicielami Urzędu Gminy.

PROBLEMY W SFERZE SPOŁECZNEJ

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Problem	Waga problemu
Wysoki poziom bezrobocia wzrastający poza sezonem turystycznym	priorytetowy
Niski poziom dochodów (m.in. demotywuująca wysokość wynagrodzeń) społeczna	priorytetowy
Niewystarczająca ilość ofert pracy na terenie gminy	niższej wagi
Znaczny spadek urodzeń	niższej wagi
Niskie kwalifikacje zawodowe części osób poszukujących pracy i brak osób o specjalistycznych kwalifikacjach oraz wysokie wymagania co do wynagrodzenia pracowników w stosunku do posiadanych kwalifikacji	niższej wagi
Duża ilość osób chorych na choroby przewlekłe układu oddechowego i narządów ruchu	niższej wagi
Przypadki niedożywienia dzieci z rodzin ubogich i patologicznych	niższej wagi

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Problem	Waga problemu
Brak dostępu do kanalizacji w większości miejscowości	priorytetowy
Zagrożenie bezpieczeństwa na drogach - niedostateczne utrzymanie dróg, zła jakość nawierzchni dróg, zła organizacja ruchu	priorytetowy
Brak stałej oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży - brak infrastruktury	priorytetowy
Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	priorytetowy
Ograniczone możliwości kształcenia na poziomie wyższym – wysokie koszty kształcenia studentów	niższej wagi
Brak wody pitnej dobrej jakości dla części miejscowości gminy	niższej wagi
Problem wałęsających się psów	niższej wagi
Niewystarczająca ilość urządzeń i obiektów sportowych i rekreacyjnych	niższej wagi
Mała ilość imprez kulturalnych poza sezonem turystycznym	niższej wagi
Niewystarczająca baza kulturalna	niższej wagi
Niski stopień kultywowania tradycji lokalnych - dziedzictwa kulturowego	niższej wagi
Niewystarczające zaplecze techniczne szkół podstawowych	niższej wagi
Utrudnienia w dostępie budynków publicznych dla osób niepełnosprawnych	niższej wagi
Wzrost przestępczości w okresie letnim	niższej wagi
Brak kaplic cmentarnych w niektórych miejscowościach	niższej wagi
Ograniczona skuteczność jednostek straży pożarnej	niższej wagi
Niedofinansowany sport wyczynowy i masowy	niższej wagi
Utrudniona orientacja w terenie - niedostateczne oznakowanie dróg	niższej wagi
Niewystarczające możliwości rehabilitacji osób niepełnosprawnych	niższej wagi
Brak akceptacji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	niższej wagi

PROBLEMY W ZAKRESIE ZASOBÓW GMINY**ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE**

Problem	Waga problemu
Pogarszający się stan czystości wód w zalewach (Solina, Myczkowce) i ciekach wodnych oraz zanieczyszczenie obrzeży zalewów	priorytetowy
Niewystarczająca ilość oczyszczalni ścieków i słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna	priorytetowy
Problem z zagospodarowaniem odpadów stałych (dzikie wysypiska śmieci, problem azbestu)	priorytetowy
Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców, turystów, żeglarzy i wędkarzy	niższej wagi
Nadmierne zmiany poziomu wód w Zalewie Solińskim	niższej wagi
Drzewostan przy ciągach pieszych (ścieżki spacerowe i inne miejsca częstego przebywania kuracjuszy) niedostosowany do potrzeb uzdrowiska	niższej wagi
Niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii	niższej wagi
Nie w pełni zagospodarowane zasoby wód mineralnych	niższej wagi
Niedostateczna ochrona krajobrazu	niższej wagi
Część drzewostanów niedostosowana do siedliska (olcha, sosna)	niższej wagi
Zanieczyszczenie powietrza przez emisję spalin z kotłowni węglowych	niższej wagi
Brak aktualnych planów ochrony dla obszarów chronionych	niższej wagi

WŁASNOŚĆ NIERUCHOMOŚCI

Problem	Waga problemu
Brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego i planów szczegółowych	priorytetowy
Nieuporządkowana sprawa własności gruntów – granic działek prywatnych	priorytetowy
Samowola budowlana wokół zalewów (na obrzeżach)	niższej wagi
Ograniczony dostęp do wody – bariera własności prywatnej	niższej wagi
Ograniczone możliwości wytyczania szlaków i ścieżek turystycznych (prywatna własność gruntów)	niższej wagi
Nadmierne rozdrobnienie działek hamujące rozwój	niższej wagi

KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA

Problem	Waga problemu
Zły stan techniczny i niski standard dróg	priorytetowy
Niski stopień kanalizacji gminy i niewystarczająca ilość oczyszczalni ścieków	priorytetowy
Bardzo niski stopień gazyfikacji gminy	priorytetowy
Zły stan techniczny istniejącej sieci energetycznej w części miejscowości gminy - duże spadki napięć, przekroczone dopuszczalne obciążenia	priorytetowy
Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna (miejsca biwakowania, infrastruktura sportów zimowych, niewystarczająca ilość ścieżek spacerowych i szlaków turystycznych, brak ścieżek rowerowych z infrastrukturą)	priorytetowy
Niewystarczająca ilość chodników przy ciągach komunikacyjnych	priorytetowy
Niewystarczające pokrycie sygnałem RTV – zła jakość odbioru	niższej wagi
Niewystarczająca sieć wodociągowa i zły stan techniczny „starej” sieci w Wołkowyi i Solnie	niższej wagi
Brak ujęć wody pitnej dobrej jakości w części miejscowości gminy	niższej wagi
Niewystarczająca sieć telekomunikacyjna (brak w 4 miejscowościach) oraz niedostateczny stan techniczny i jakość istniejącej	niższej wagi
Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych	niższej wagi
Brak oświetlenia na niektórych odcinkach dróg i zły stan istniejącego oświetlenia ulicznego w uzdrowisku Polańczyk	niższej wagi
Utrudniony dostęp do wody w celach p.poż.	niższej wagi
Zły stan ciągów komunikacyjnych prowadzących do zbiorników wodnych i niewystarczająca ich ilość	niższej wagi
Niedostateczna ilość mostów oraz zły stan techniczny już istniejących	niższej wagi
Zły stan organizacji ruchu (oznakowanie, brak świateł, itp.)	niższej wagi
Zanieczyszczenie powietrza przez istniejące kotłownie węglowe	niższej wagi

STAN OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Problem	Waga problemu
Bardzo zły stan techniczny większości obiektów zabytkowych	priorytetowy
Słabo wyeksponowany dorobek dziedzictwa kulturowego	priorytetowy
Brak dostatecznego zabezpieczenia obiektów zabytkowych przed włamaniem, kradzieżą i p.poż.	niższej wagi
Niepełna inwentaryzacja obiektów zabytkowych	niższej wagi

PROBLEMY W SFERZE GOSPODARCZEJ**TURYSTYKA, LECZNICTWO UZDROWISKOWE**

Problem	Waga problemu
Krótki sezon turystyczny – ograniczona oferta turystyki zimowej, braki w zapleczu do aktywnego wypoczynku (basen, korty tenisowe, kręgielnia itp.)	priorytetowy
Braki w zagospodarowaniu obrzeży Zalewów Solińskiego i Myczkowieckiego	priorytetowy
Brak wielofunkcyjnego obiektu uzdrowiskowego	priorytetowy
Brak współpracy Zespołem Elektrowni Wodnych z gminą i innymi podmiotami funkcjonującymi na terenie gminy w zakresie utrzymania poziomu wody w Zalewie Solińskim	priorytetowy
Niewystarczający stan utrzymania czystości gminy	priorytetowy
Istniejące bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych	niższej wagi
Brak lokalnego wzorca architektonicznego	niższej wagi
Niepełne dostosowanie do specyfiki gminy uzdrowiskowej (włącznie z potrzebą zmiany nazwy miejscowości uzdrowiskowej na Polańczyk Zdrój)	niższej wagi
Niewystarczająca ilość szlaków turystycznych i brak ścieżek zdrowia	niższej wagi
Profile lecznicze uzdrowiska nie w pełni dostosowane do potrzeb rynku	niższej wagi
Braki w wyposażeniu technicznym sanatoriów	niższej wagi
Brak szczególnej ochrony strefy uzdrowiskowej	niższej wagi
Niski standard części oferowanych usług turystycznych	niższej wagi

ROLNICTWO

Problem	Waga problemu
Niska opłacalność produkcji rolnej	priorytetowy
Zły stan dróg dojazdowych do pól i lasów i niewystarczająca ich ilość	priorytetowy
Niedostosowanie gospodarstw rolnych do prowadzenia agroturystyki	priorytetowy
Brak przetwórstwa rolno – spożywczego	priorytetowy
Upadek hodowli i chowu zwierząt	niższej wagi
Niewystarczająca ilość punktów skupu surowców pochodzenia rolniczego	niższej wagi
Rozdrobnienie gospodarstw rolnych	niższej wagi
Niskie zainteresowanie rolników podnoszeniem kwalifikacji zawodowych	niższej wagi
Szkody w uprawach i inwentarzu żywym wyrządzane przez zwierzynę leśną	niższej wagi

POZOSTAŁE SEKTORY GOSPODARKI

Problem	Waga problemu
Niewystarczająca baza usług bytowych (optyk, szklarz, krawiec, fryzjer, zegarmistrz, naprawa sprzętu AGD itp.)	priorytetowy
Zbyt małe nakłady na hodowlę lasu w lasach prywatnych	niższej wagi
Niski stopień przetwarzania pozyskiwanego drewna	niższej wagi
Niski stopień utechnicznienia usług (leśne, roboty drogowe)	niższej wagi
Niska jakość techniczna drzewostanów	niższej wagi

IV. ZADANIA SŁUŻĄCE POPRAWIE SYTUACJI W GMINIE

Zadania zaplanowano do realizacji w perspektywie do roku 2013, a więc obejmą dwa okresy programowania w Planie Rozwoju Lokalnego, szczegółowo ujęty w Planie okres 2004-2006 (część inwestycyjna) i okres ujęty w formie ogólnej (inwestycje bez uszczegółowienia) 2007-2013.

Hierarchia ważności zadań wynika z analizy wyników konsultacji społecznej (ankietyzacja), prac warsztatowych oraz obowiązujących dokumentów planistycznych Gminy Solina. Podkreśla ona zadania priorytetowe tzn. te, które powinny być realizowane w pierwszej kolejności w latach 2004 – 2006 i następnym okresie programowania. Pozostałe zadania powinny być realizowane w zależności od stanu przygotowania projektów i od możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

W zakresie zmian w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Zadanie	Znaczenie zadania
Aktywna promocja gminy	priorytetowe
Stymulowanie tworzenia miejsc pracy poza rolnictwem - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, agroturystyki	priorytetowe
Wspieranie dalszego rozwoju agroturystyki i szkolenie rolników w zakresie obsługi ruchu turystycznego	priorytetowe
Stwarzanie warunków technicznych i ekonomicznych dla powstawania zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego i zakładów przetwórstwa drewna bazujących na miejscowych surowcach	niższej wagi
Wspieranie miejscowych inwestorów	niższej wagi
Zagospodarowanie bazy po „Hydrobudowie” w Solinie	niższej wagi
Zabezpieczanie upraw leśnych przed zwierzyną łowną i ograniczenie populacji wilka	niższej wagi
Działania zmierzające do wprowadzenia i utrzymania ładu architektonicznego placówek usługowo – handlowych	niższej wagi
Stwarzanie preferencji dla powstawania i rozwoju deficytowych usług	niższej wagi
Przeznaczanie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy gruntów o niskiej przydatności rolniczej pod zalesienia	niższej wagi
Poprawa jakości pielęgnowania drzewostanu w lasach prywatnych	niższej wagi
Wspieranie tworzenia grup producenckich	niższej wagi

TURYSTYKA I LECZNICTWO UZDROWISKOWE

Zadanie	Znaczenie zadania
Rozszerzanie oferty usług leczniczych poprzez budowę szpitala uzdrowiskowego	priorytetowe
Modernizowanie i rozwój infrastruktury technicznej – zaplecza turystycznego (szlaki turystyczne, ścieżki zdrowia, rozwój bazy campingowej i likwidacja dzikich pól namiotowych, zagospodarowanie brzegów zalewów itd.)	priorytetowe
Promowanie oferty uzdrowiskowej i turystycznej gminy	priorytetowe
Opracowanie koncepcji rozwoju turystyki w gminie	priorytetowe
Podjęcie dialogu z Zespołem Elektrowni Wodnych i innymi podmiotami celem poprawy stanu utrzymania życia biologicznego i atrakcyjności turystycznej w zbiorniku Zalewu Solińskiego	priorytetowe
Uruchomienie i systematyczna rozbudowa infrastruktury parku zdrojowego i budowa infrastruktury zdrojowej (pijalnia wód i inne)	niższej wagi
Stymulowanie rozwoju turystyki aktywnej i specjalistycznej jako produktów kreujących wizerunek gminy	niższej wagi
Systematyczne rozszerzanie oferty uzdrowiskowej w innych miejscowościach	niższej wagi
Promowanie usług o wysokim standardzie	niższej wagi
Szkolenie organizatorów turystyki i agroturystyki	niższej wagi
Wysoki poziom wykorzystywania wód mineralnych z własnych/lokalnych źródeł w leczeniu uzdrowiskowym	niższej wagi
Tworzenie oferty związanej z obsługą i organizacją szkoleń i konferencji szczególnie poza sezonem turystycznym	niższej wagi

W zakresie rozwój systemu komunikacji i infrastruktury oraz zmiany w sposobie użytkowania terenu:

Zadanie	Znaczenie zadania
Rozwój sieci kanalizacyjnej i modernizacja istniejących oraz budowa nowych oczyszczalni ścieków	priorytetowe
Budowanie nowych i modernizowanie istniejących dróg i mostów wraz z infrastrukturą drogową (parkingi, chodniki i inne)	priorytetowe
Budowanie wodociągów i ujęć wody pitnej wysokiej jakości	priorytetowe
Rozwój bazy sportowej i turystycznej	priorytetowe
Wyznaczanie ścieżek dla pieszych do pasa zalewowego	priorytetowe
Modernizacja dróg dojazdowych do pól i lasów	priorytetowe
Rozbudowa sieci gazowej	priorytetowe
Uporządkowanie problemu samowoli budowlanej	priorytetowe
Scalania gruntów i regulacja granic działek ewidencyjnych	niższej wagi
Rozwój oferty teleinformatycznej i wzmocnienie sygnału RTV	niższej wagi
Zwiększenie dostępności komunikacyjnej obrzeży zalewów	niższej wagi
Budowa urzędzeń uzdrowiskowych	niższej wagi
Modernizacja i rozwój sieci energetycznej	niższej wagi
Działania zmierzające do uruchomienia kolejnych odwiertów wód mineralnych	niższej wagi
Eliminowanie zanieczyszczenia powietrza poprzez stymulowanie i promowanie proekologicznych systemów ogrzewania budynków	niższej wagi
Przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze	niższej wagi
Likwidowanie barier architektonicznych	niższej wagi
Regulacja cieków wodnych	niższej wagi

W zakresie poprawę stanu środowiska naturalnego:

Zadanie	Znaczenie zadania
Porządkowanie gospodarki ściekowej na terenach przyległych do Zalewu Solińskiego i zlewni zasilających oraz utrzymanie czystości obrzeży zalewów	priorytetowe
Budowanie i modernizacja wodociągów wraz z siecią kanalizacyjną	Priorytetowe
Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi – segregacja u źródła, likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Priorytetowe
Realizowanie programu gazyfikacji gminy - systematyczna likwidacja kotłowni węglowych	priorytetowe
Działalność edukacyjna sprzyjająca podnoszeniu świadomości mieszkańców i turystów w zakresie ochrony środowiska	niższej wagi
Likwidacja elementów zawierających azbest	niższej wagi
Promowanie gospodarstw rolnych prowadzących działalność przyjazną dla środowiska	niższej wagi
Zachowanie równowagi w hodowli zwierzyny łownej poprzez zmniejszenie populacji lisa i wilka	niższej wagi
Rozbudowa sieci ścieżek edukacji ekologicznej	niższej wagi
Zagospodarowanie zasobów wód mineralnych	niższej wagi
Opracowanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo	niższej wagi
Promowanie i wspieranie inwestycji związanych z pozyskiwaniem odnawialnych źródeł energii	niższej wagi
Przebudowa drzewostanów niedostosowanych do siedliska	niższej wagi
Dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do potrzeb uzdrowiska	niższej wagi
Wspieranie organizacji działających na rzecz ochrony środowiska	niższej wagi

W zakresie poprawę stanu środowiska kulturowego:

Zadanie	Znaczenie zadania
Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych	priorytetowe
Zabezpieczenie p.poż. i przeciwwłamaniowe obiektów zabytkowych	niższej wagi
Zinwentaryzowanie obiektów zabytkowych	niższej wagi

W zakresie poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania:

Zadanie	Znaczenie zadania
Modernizacja i rozwój sieci dróg i mostów przebiegających przez gminę wraz z infrastrukturą drogową (chodniki, przystanki, parkingi)	priorytetowe
Rozwój gospodarki wodno – ściekowej	priorytetowe
Wspieranie i stymulowanie poprawy stanu wyposażenia służby zdrowia w specjalistyczny sprzęt medyczny	priorytetowe
Wspieranie podmiotów tworzących nowe miejsca pracy np. stosowanie ulg, promowanie i inne	priorytetowe
Rozwiązanie problemu gospodarki odpadami stałymi	priorytetowe
Rozwój istniejącej bazy leczniczo – sanatoryjnej i jej unowocześnianie	priorytetowe
Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	niższej wagi
Przygotowywanie terenów pod budownictwo indywidualne i zbiorowe	niższej wagi
Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie zjawisk patologicznych w rodzinach	niższej wagi
Zwiększanie dostępności do nowoczesnych mediów np. Internet, sygnał RTV	niższej wagi
Rozbudowa bazy kulturalno - oświatowej (przedszkola, biblioteki, świetlice wiejskie)	niższej wagi
Stała poprawa stanu wyposażenia szkół w środki dydaktyczne	niższej wagi
Dostosowywanie bazy rekreacyjno – sportowej do potrzeb szkolnictwa i rekreacji dorosłych	niższej wagi
Podnoszenie jakości i zwiększanie ilości imprez kulturalnych oraz rozwijanie bazy do ich organizacji	niższej wagi
Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy	niższej wagi
Promowanie wzorców architektonicznych budownictwa indywidualnego i zbiorowego dostosowanych do miejscowych uwarunkowań	niższej wagi
Stymulowanie wykorzystywania miejscowych surowców np. kamień, żwir, drewno, itp.	niższej wagi
Kultywowanie i eksponowanie dorobku dziedzictwa kulturowego	niższej wagi
Uruchomienie kaplic cmentarnych	niższej wagi
Podnoszenie poziomu wyposażenia straży pożarnej	niższej wagi

Likwidowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	niższej wagi
Uporządkowana estetyczna zabudowa	niższej wagi
Poprawa organizacji ruchu drogowego	niższej wagi
Włączanie w proces decyzyjno – doradczy organizacji społeczno-zawodowych działających na terenie gminy	niższej wagi
Stymulowanie rozbudowy sieci telekomunikacyjnej	niższej wagi

V. PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI

1. Kryteria wyboru projektów do realizacji

Projekty były oceniane wg tych samych 8 kryteriów opracowanych na podstawie analizy dokumentów dotyczących wydatkowania Funduszy Strukturalnych. W ramach kryterium ocena dokonywana była w skali czterostopniowej. Przyznanej punktacji w ramach danego kryterium odpowiadała odpowiedniej wadze. Ostateczna punktacja w ramach danego kryterium jest iloczynem przyporządkowanej do kryterium wagi (ważność kryterium) przy czym 1= waga najniższa, 2 = waga średnia i 3 = waga najwyższa oraz ilości przyznanych punktów w skali od 1 do 4 stanowiących wprost proporcjonalną ocenę stopnia spełnienia kryterium. Suma wag była równa iloczynowi liczby kryteriów * 2.

Po nadaniu każdemu z kryteriów punktacji zgodnie z przyjętymi wagami i ocenami zsumowano wyniki wszystkich kryteriów i otrzymano ocenę projektu.

Poniżej przedstawiono kryteria i wagi im przypisane, jakie brano pod uwagę przy ocenie projektów:

Nr	Kryterium	Waga
1.	Zgodność ze strategią rozwoju i hierarchią zadań	1
2.	Zaawansowanie przygotowania projektu	3
3.	Powiązanie z innymi projektami	2
4.	Wpływ rezultatów projektu na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy	2
5.	Możliwość uzyskania współfinansowania ze źródeł zewnętrznych	3
6.	Wpływ na ochronę środowiska	1
7.	Wpływ na rozwój społeczeństwa informacyjnego	1
8.	Zasięg oddziaływania rezultatów projektu (liczba mieszkańców, którzy będą mogli korzystać z rezultatów)	3
Razem		16

2. Ranking projektów po ocenie wg przyjętych kryteriów

Miejsce w rankingu	Tytuł projektu	Liczba uzyskanych punktów
1.	Odbudowa infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej w Parku Zdrojowym w Uzdrowisku Polańczyk	60
2.	Budowa sieci wodociągowej i modernizacja ujęcia wody w Polańczyku	57
3.	Przebudowa drogi Nr 2283R Bukowiec - Dołżyca	55
4.	Budowa drogi w Polańczyku Nr 018411R	50
5.	Budowa chodników dla pieszych w Solinie	50
6.	Centrum Informacji Turystycznej i Uzdrowiskowej w Polańczyku	50
7.	Przebudowa drogi Nr 2281R Sakowczyk - Zawóz	50
8.	Przebudowa drogi Nr 2282 Werlas przez wieś	50
9.	Przebudowa drogi Nr 2279R Baligród - Wołkowyja	50
10.	Przebudowa drogi Nr 2278R Berezka - Bereźnica Wyżna - Górzanka	50
11.	Budowa Zespołu Szkół w Myczkowie	49
12.	Budowa sieci wodociągowej Solina Góra Jawor	48
13.	Budowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w Wołkowyi, Rybnym, Górzance i Woli Górzeńskiej	48
14.	Budowa ujęcia, stacji uzdatniania i sieci wodociągowej w Wołkowyi	47
15.	Budowa infrastruktury turystycznej na obrzeżach zbiornika Solińskiego - w Polańczyki i w Solinie	47
16.	Budowa mostu w Myczkowcach	46
17.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Myczkowcach	45
18.	Budowa chodników dla pieszych w Polańczyku	44
19.	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę sieci kanalizacyjnej w Zawozie	43
20.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Solinie	42
21.	Budowa drogi i parkingów w Solinie	42
22.	Zespół rekreacyjno-sportowy w Polańczyku	42
23.	Budowa sieci wodociągowej w Zawozie	41
24.	Opracowanie Planu Przestrzennego Zagospodarowania Uzdrowiska	41
25.	Budowa remizy OSP w Myczkowcach	41
26.	Budowa remizy OSP w Bukowcu	41
27.	Przebudowa dróg dojazdowych do pól	41
28.	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę sieci kanalizacyjnej w Bóbrce	40
29.	Budowa chodników dla pieszych w Myczkowie	40
30.	Budowa zastawki wodnej na potoku z przyłączem do SUW i przyłączem energetycznym / wodociąg gminny w Bereźnicy	38
31.	Przebudowa drogi w Zawozie na działce Nr 117	38
32.	Budowa świetlicy Werlas	38
33.	Rozbudowa remizy OSP w Górzance	38
34.	Budowa sieci kanalizacyjnej dla osiedla jednorodzinnego za CPN w Solinie	36
35.	Budowa drogi w Myczkowie	36
36.	Uruchomienie Izby Regionalnej w Myczkowie	33

3. Realizacja projektów i zadań**a) Przedsięwzięcia inwestycyjne na lata 2004-2006****Nazwa programu: Zaopatrzenie w wodę w Gminie Solina**

L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Budowa sieci wodociągowej Solina Góra Jawor	48	zgodny	Zadanie własne gminy SAPRAD	2004-2005	216 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	146 000,00 zł	0,00 zł	Sieć wodociągowa o długości 1410 mb.
					2004	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	166 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	146 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
2.	Budowa sieci wodociągowej i modernizacja ujęcia wody w Polańczyku	57	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2005	635 073,84 zł	95 261,08 zł	63 507,38 zł	0,00 zł	476 305,38 zł	0,00 zł	Sieć wodociągowa o długości 195 mb. Nowa technologia uzdatniania wody 500/600 m ³ .
					2004	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	585 073,84 zł	45 261,08 zł	63 507,38 zł	0,00 zł	476 305,38 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
3.	Budowa ujęcia, stacji uzdatniania i sieci wodociągowej w Wołkowyi	47	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2006	925 000,00 zł	425 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł	0,00 zł	Sieć wodociągowa o długości 3500 mb. Nowa technologia uzdatniania wody 15 m ³ /godzinę.
					2004	25 000,00 zł	25 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	650 000,00 zł	300 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	350 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	250 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	
4.	Budowa zastawki wodnej na potoku z przyłączem do SUW i przyłączem energetycznym do wodociągu gminnego w Bereźnicy	38	zgodny	Zadanie własne gminy	2004	35 000,00 zł	35 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Sieć wodociągowa o długości 470 mb, kabel YAY 5X10, przyłącz energetyczny.
					2004	35 000,00 zł	35 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
5.	Budowa sieci wodociągowej w Zawozie	41	zgodny	Zadanie własne gminy	2006-2009	700 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Sieć wodociągowa o długości 5000 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	700 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2004	160 000,00 zł	160 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	1 401 073,84 zł	365 261,08 zł	63 507,38 zł	0,00 zł	972 305,38 zł	0,00 zł	
					2006	950 000,00 zł	800 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	
				Razem	2004-2006	2 511 073,84 zł	1 325 261,08 zł	63 507,38 zł	0,00 zł	1 122 305,38 zł	0,00 zł	

2 511 073,84 zł

Nazwa programu: Kompleksowy system gospodarki ściekowej i ochrona zbiornika Solińskiego przed eutroficacją												
L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Budowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w Wołkowyi, Rybnym, Górzance i Woli Górzeńskiej	48	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2007	5 150 000,00 zł	1 150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2 700 000,00 zł	1 300 000,00 zł	16500 mb sieci o średnicy kanalizacyjnej oraz 170 m ³ odprowadzonych na dobę
					2004	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	2 700 000,00 zł	1 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 700 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	2 350 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł	1 300 000,00 zł	
2.	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę sieci kanalizacyjnej w Zawozie	43	zgodny	Zadanie własne gminy	2005	60 000,00 zł	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Dokumentacja techniczna
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	60 000,00 zł	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
3.	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę sieci kanalizacyjnej w Bóbrce	40	zgodny	Zadanie własne gminy	2005	60 000,00 zł	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Dokumentacja techniczna
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	60 000,00 zł	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
4.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Myczkowcach	45	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2006	4 898 000,00 zł	1 898 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	2 900 000,00 zł	0,00 zł	Sieć kanalizacyjna od długości 8500 mb, oczyszczalnia o przepustowości 160 m ³ .
					2004	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	2 090 000,00 zł	740 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	1 300 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	2 708 000,00 zł	1 058 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	1 600 000,00 zł	0,00 zł	
5.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Solinie	42	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2005	1 970 000,00 zł	800 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	1 150 000,00 zł	0,00 zł	Sieć kanalizacyjna od długości 4500 mb, oczyszczalnia o przepustowości 110 m ³ .
					2004	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	1 870 000,00 zł	700 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	1 150 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
6.	Budowa sieci kanalizacyjnej dla osiedla jednorodzinne za CPN w Solinie	36	zgodny	Zadanie własne gminy	2005	170 000,00 zł	170 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Sieć kanalizacyjna od długości 2000 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	170 000,00 zł	170 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
Razem					2004	300 000,00 zł	300 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	6 950 000,00 zł	2 730 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	4 150 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	5 058 000,00 zł	1 108 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	2 600 000,00 zł	1 300 000,00 zł	
					2004-2006	12 308 000,00 zł	4 138 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	6 750 000,00 zł	1 300 000,00 zł	

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Solina na lata 2004 - 2013

Nazwa programu: Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej												
L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Przebudowa drogi w Polańczyku Nr 018411R	50	zgodny	Zadanie własne gminy SAPARD	2004	220 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 850,58 mb.
					2004	220 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
2.	Przebudowa drogi i budowa parkingów w Solinie	42	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2005	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 3000 mb i wybudowane parkingi na 100 samochodów
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
3.	Przebudowa drogi w Myczkowie	36	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2005	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 1800 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
4.	Przebudowa drogi w Zawozie na działce Nr 117	38	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2006	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 1800 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	
5.	Budowa chodników dla pieszych w Myczkowie	40	zgodny	Zadanie własne gminy Marszałek Województwa	2004-2006	624 000,00 zł	324 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł	Wybudowany chodnik dla pieszych o długości 1500 mb
					2004	24 000,00 zł	24 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	300 000,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	
					2006	300 000,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	
6.	Budowa chodników dla pieszych w Polańczyku	44	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2005	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	Wybudowany chodnik dla pieszych o długości 800 mb
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	200 000,00 zł	30 000,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
7.	Budowa chodników dla pieszych w Solinie	50	zgodny	Zadanie własne gminy Marszałek Województwa	2004	927 000,00 zł	463 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	463 500,00 zł	Wybudowany chodnik dla pieszych o długości 900 mb
					2004	927 000,00 zł	463 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	463 500,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
8.	Budowa mostu w Myczkowcach	46	zgodny	Gmina, Starostwo Powiatowe, ZPORR	2004-2006	2 042 000,00 zł	21 000,00 zł	200 000,00 zł	0,00 zł	1 500 000,00 zł	321 000,00 zł	Wybudowany most o nośności 30 t, szerokość 7,5 m, długość 50 m
					2004	42 000,00 zł	21 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	21 000,00 zł	
					2005	1 000 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	750 000,00 zł	150 000,00 zł	
					2006	1 000 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	750 000,00 zł	150 000,00 zł	
9.	Przebudowa dróg dojazdowych do pól	41	zgodny	Zadanie gminy i użytkowników, SPO, ZPORR	2005-2006	200 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	Przebudowa 5000 mb dróg
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2004	1 213 000,00 zł	628 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	484 500,00 zł	
					2005	2 000 000,00 zł	240 000,00 zł	160 000,00 zł	50 000,00 zł	1 250 000,00 zł	300 000,00 zł	
Razem					2006	1 600 000,00 zł	280 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł	300 000,00 zł	
					2004-2006	4 813 000,00 zł	1 148 500,00 zł	280 000,00 zł	50 000,00 zł	2 250 000,00 zł	1 084 500,00 zł	

Nazwa programu: Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej cd.												
L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2281R Sakowczyk - Zawóz	50	zgodny	Gmina, Starostwo Powiatowe, ZPORR	2005	1 812 000,00 zł	135 900,00 zł	181 200,00 zł	0,00 zł	1 359 000,00 zł	135 900,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 4530 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
					2005	1 812 000,00 zł	135 900,00 zł	181 200,00 zł	0,00 zł	1 359 000,00 zł	135 900,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
2.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2282R droga przez wieś Werlas	50	zgodny	Gmina, Starostwo Powiatowe, ZPORR	2005	1 493 200,00 zł	111 990,00 zł	149 320,00 zł	0,00 zł	1 119 900,00 zł	111 990,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 3733 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
					2005	1 493 200,00 zł	111 990,00 zł	149 320,00 zł	0,00 zł	1 119 900,00 zł	111 990,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
3.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2278R Berezka - Berezka Wyzna - Górzanka	50	zgodny	Gmina, Starostwo Powiatowe, ZPORR	2005	800 000,00 zł	60 000,00 zł	80 000,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł	60 000,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 2000 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
					2005	800 000,00 zł	60 000,00 zł	80 000,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł	60 000,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
4.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2279 Baligród - Wołkowyja (w granicach gminy)	50	zgodny	Gmina, Starostwo Powiatowe, ZPORR	2006	1 200 000,00 zł	90 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł	90 000,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 3000 mb.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł		
					2006	1 200 000,00 zł	90 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł	90 000,00 zł	
5.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2283R Bukowiec - Dołżyca	55	zgodny	Gmina, Starostwo Powiatowe, SAPARD	2004	900 000,00 zł	130 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	450 000,00 zł	320 000,00 zł	Przebudowana nawierzchnia na długości 2400 mb.
					2004	900 000,00 zł	130 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	450 000,00 zł	320 000,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
Razem					2004	900 000,00 zł	130 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	450 000,00 zł	320 000,00 zł	
					2005	4 105 200,00 zł	307 890,00 zł	410 520,00 zł	0,00 zł	3 078 900,00 zł	307 890,00 zł	
					2006	1 200 000,00 zł	90 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł	90 000,00 zł	
					2004-2006	6 205 200,00 zł	527 890,00 zł	530 520,00 zł	0,00 zł	4 428 900,00 zł	717 890,00 zł	

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Solina na lata 2004 - 2013

Nazwa programu: Budowa i modernizacja obiektów komunalnych												
L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Budowa Zespołu Szkół w Myczkowie	49	zgodny	Zadanie własne gminy MENiS, Kontrakt Woj., WFOŚiGW	2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Szkoła i hala sportowa o łącznej powierzchni użytkowej 1833 m ² , 15 pomieszczeń, kubatura 10000 m ³ .
					2004	3 500 000,00 zł	2 400 000,00 zł	1 100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
2.	Zespół rekreacyjno-sportowy w Polańczyku	54	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2005	570 000,00 zł	85 500,00 zł	57 000,00 zł	0,00 zł	427 500,00 zł	0,00 zł	Wybudowane 2 korty tenisowe 2 z zapleczem socjalno - magazynowym. Parkingi na 20 samochodów.
					2004	35 500,00 zł	35 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	534 500,00 zł	50 000,00 zł	57 000,00 zł	0,00 zł	427 500,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
3.	Rozbudowa remizy OSP w Myczkowcach	41	zgodny	Zadanie własne gminy	2004	106 000,00 zł	106 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Garaż na samochód bojowy, zaplecze socjalno-sanitarne.
					2004	6 000,00 zł	6 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
4.	Budowa remizy OSP w Bukowcu	41	zgodny	Zadanie własne gminy	2004-2005	80 000,00 zł	80 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 m kwadratowych, garaż z zapleczem sanitarno - socjalnym.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	80 000,00 zł	80 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
5.	Rozbudowa remizy OSP w Górzance	38	zgodny	Zadanie własne gminy	2004-2005	106 000,00 zł	106 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Garaż na samochód bojowy, zaplecze socjalno-sanitarne.
					2004	6 000,00 zł	6 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
6.	Budowa świetlicy Werlas	38	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2005	150 000,00 zł	22 500,00 zł	15 000,00 zł	0,00 zł	112 500,00 zł	0,00 zł	Powierzchnia świetlicy 120 m kwadratowych.
					2004	5 000,00 zł	5 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	145 000,00 zł	17 500,00 zł	15 000,00 zł	0,00 zł	112 500,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
7.	Centrum Informacji Turystycznej i Uzdrawiskowej w Polańczyku	50	zgodny	Zadanie własne gminy ZPORR	2004-2006	3 655 000,00 zł	595 000,00 zł	360 000,00 zł	0,00 zł	2 700 000,00 zł	0,00 zł	Budynek 1000 m ² , sala widowiskowo - kinowo - konferencyjna na 250 osób, pijalnia wód leczniczych
					2004	55 000,00 zł	55 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	1 800 000,00 zł	270 000,00 zł	180 000,00 zł	0,00 zł	1 350 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	1 800 000,00 zł	270 000,00 zł	180 000,00 zł	0,00 zł	1 350 000,00 zł	0,00 zł	
8.	Odbudowa infrastruktury turystycznej i uzdrawiskowej w Parku Zdrojowym w Uzdrawisku Polańczyk	60	zgodny	Zadanie własne gminy SAPARD	2004	254 200,00 zł	154 200,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	Ścieżki spacerowe z punktami widokowymi - 1 800mb, oświetlenie - 800 mb.
					2004	254 200,00 zł	154 200,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	
					2005	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
9.	Opracowanie Planu Przestrzennego Zagospodarowania Uzdrawiska	41	zgodny	Zadanie własne gminy	2005-2006	300 000,00 zł	300 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Dokument Planu
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	150 000,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	150 000,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2004	3 861 700,00 zł	2 661 700,00 zł	1 100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	
					2005	2 909 500,00 zł	767 500,00 zł	252 000,00 zł	0,00 zł	1 890 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	1 950 000,00 zł	420 000,00 zł	180 000,00 zł	0,00 zł	1 350 000,00 zł	0,00 zł	
				Razem	2004-2006	8 721 200,00 zł	3 849 200,00 zł	1 532 000,00 zł	0,00 zł	3 240 000,00 zł	100 000,00 zł	

Nazwa programu: Program Odnowy Wsi												
L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Uruchomienie Izby Regionalnej w Myczkowie	33	zgodny	Szkoła w Myczkowie Gmina ZPORR	2004-2006	50 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Sala o powierazchni 50 m kw.
					2004	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	25 000,00 zł	25 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2006	25 000,00 zł	25 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
2.	Program Odnowy Wsi Wołkowyja	45	zgodny	Gmina, Sołectwo Wołkowyja SPO Rol.	2004-2005	562 500,00 zł	112 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	450 000,00 zł	0,00 zł	Kąpielisko - 20*30, pLac zabaw 200 m, kort tenisowy, punkt widokowy, estrada - amfiteatr, praking 20 miejsc, ścieżki spacerowe - 5000 mb, przystań z kąpieliskiem
					2004	12 500,00 zł	12 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	275 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	225 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	275 000,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	225 000,00 zł	0,00 zł	
Razem					2004	12 500,00 zł	12 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	300 000,00 zł	75 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	225 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	300 000,00 zł	75 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	225 000,00 zł	0,00 zł	
					2004-2006	612 500,00 zł	162 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	450 000,00 zł	0,00 zł	

Nazwa programu: Inwestycje do realizacji przez inne podmioty												
L.p.	Zadanie inwestycyjne	Ocena rankingowa kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania	Instytucje i podmioty uczestniczące	Okres realizacji, etapy	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania					Oczekiwane rezultaty
							Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE	inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Budowa infrastruktury turystycznej na obrzeżach zbiornika Solińskiego - w Polańczyki i w Solinie	47	zgodny	Inwestorzy prywatni	2004-2006	400 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	0,00 zł	Przystanie na jachty - Polańczyk 30 jachtów, Solina 30 jachtów.
					2004	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	50 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	200 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	
					2004	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	
					2005	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	50 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	
					2006	200 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	
				Razem	2004-2006	400 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	0,00 zł	

b. Przedsięwzięcia zaplanowane na lata 2007-2013

W punkcie tym zaprezentowano przedsięwzięcia, których zakończenie przewidywane jest w następnym okresie programowania Funduszy Strukturalnych. Jest to wstępna propozycja przedsięwzięć inwestycyjnych na następny ten okres. Lista ta jest otwarta i może być aktualizowana w trakcie realizacji Planu oraz podczas prac nad przygotowaniem szczegółowego Planu na lata 2007-2013.

Inwestycje na drogach:

- Modernizacja dróg powiatowych (zadania współfinansowane przez gminę) – 2007 – 2013;
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej (zadanie współfinansowane przez gminę) – 2007 – 2009;
- Przebudowa mostu w Terce, budowa mostów w Woli Górzeńskiej – 2007 – 2013.

Inwestycje w sieć wodociągowa:

- Budowa wodociągu gminnego dla wsi Zawóz 2006 – 2009.

Inwestycje w sieć kanalizacyjną:

- Ochrona zbiornika Solińskiego przed eutrofizacją – budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Wołkowyi, Rybnym, Górzeńce i Woli Górzeńskiej lata 2007;
- Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę sieci kanalizacyjnej i budowa sieci w Bukowcu lata 2007;
- Budowa sieci kanalizacyjnej w Zawozie, Bóbrce, Bukowcu lata 2007 – 2009;
- Budowa sieci kanalizacyjnej w Myczkowie i Berezce lata 2007 – 2010.

Inwestycje w szkołach:

- Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Berezce (budowa sali gimnastycznej) - lata 2007 – 2013.

Inwestycje w remizach strażackich:

- Rozbudowa remizy OSP w Myczkowie lata 2007 – 2013.

Inwestycje w rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej:

- Centrum informacji turystycznej i uzdrowiskowej w Polańczyku – 2007:
 - pijalnia wód,
 - sala konferencyjna,
 - amfiteatr,
 - park.
- Budowa basenu w Polańczyku 2007 – 2013.

c. Możliwości umiejscowienia zaplanowanych działań w Programach Operacyjnych (PO)

Lp.	Przedsięwzięcie	Możliwe źródło finansowania z PO	
1.	Budowa sieci wodociągowej w Solinie	Realizowana w ramach Programu SAPARD	
2.	Budowa sieci wodociągowej i modernizacja ujęcia wody w Polańczyku	ZPORR Priorytet 3: Rozwój Lokalny Działanie 3.1. Obszary wiejskie	
3.	Budowa ujęcia wody, stacja uzdatniania wody i sieci wodociągowej w Wołkowyi		
4.	Budowa zastawki wodnej na potoku z przyłączem do SUW i przyłączem energetycznym do wodociągu gminnego w Bereźnicy		
5.	Budowa sieci wodociągowej w Zawozie		
6.	Budowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w Wołkowyi, Rybnym, Górzance i Woli Górzeńskiej		
7.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Myczkowcach	ZPORR Priorytet 3: Rozwój Lokalny Działanie 3.1. Obszary wiejskie	
8.	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Solinie		
9.	Budowa sieci kanalizacyjnej dla osiedla jednorodzinnego za CPN w Solinie		
10.	Przebudowa drogi w Polańczyku Nr 018411R		
11.	Przebudowa drogi i parkingów w Solinie	ZPORR Priorytet 3: Rozwój Lokalny Działanie 3.1. Obszary wiejskie	
12.	Przebudowa drogi w Myczkowie		
13.	Przebudowa drogi w Zawozie na działce Nr 117		
14.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2281R Sakowczyk – Zawóz		
15.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2282R Werlas przez wieś		
16.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2279R Baligród – Wołkowyja (w granicach gminy)		
17.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2278R Berezka – Bereźnica Wyzna – Górzanka		
18.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2283R Bukowiec Dołżyca		Realizowana w ramach Programu SAPARD
19.	Budowa chodników dla pieszych w Myczkowie		
20.	Budowa chodników dla pieszych w Polańczyku		
21.	Budowa chodników dla pieszych w Solinie		
22.	Budowa mostu w Myczkowcach		

23.	Przebudowa dróg dojazdowych do pól	ZPORR Priorytet 3: Rozwój Lokalny Działanie 3.1. Obszary wiejskie SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Działanie: Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem
24.	Budowa Zespołu Szkół w Myczkowie	ZPORR Priorytet 3: Rozwój Lokalny Działanie 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna Poddziałanie 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa
25.	Zespół rekreacyjno-sportowy w Polańczyku	ZPORR Priorytet 3: Rozwój Lokalny Działanie 3.1. Obszary wiejskie Realizowana w ramach Programu SAPARD
26.	Budowa świetlicy Werlas	
27.	Centrum Informacji Turystycznej i Uzdrowskiej w Polańczyku	
28.	Uruchomienie Izby Regionalnej w Myczkowie	
29.	Odbudowa infrastruktury turystycznej i uzdrowskiej w Parku Zdrojowym w Uzdrowisku Polańczyk	
30.	Program Odnowy Wsi Wołkowyja	SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Działanie: Program Odnowy Wsi i Zachowania Dziedzictwa Kulturowego
31.	Budowa infrastruktury turystycznej na obrzeżach zbiornika Solińskiego - w Polańczyku i w Solinie	SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Priorytet 2: Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw Działanie 2.2. Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw Działanie 2.3. Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje

VI. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU I WOJEWÓZTWA

3. Odniesienie do Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego

Zadania oraz przedsięwzięcia operacyjne zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Solina wpisują się w działania zaplanowane w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego i realizowane w województwie na różnych poziomach.

Wszystkie z zadań i przedsięwzięć operacyjnych realizują pośrednio i bezpośrednio poniższy Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego wraz z celami i kierunkami działań które poniżej wymieniono:

PRIORYTET ROZWOJU:

WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ MODERNIZACJA STRUKTURALNA ROLNICTWA

CEL STRATEGICZNY NR 1

Rozwój alternatywnych źródeł dochodu na obszarach wiejskich, w warunkach zrównoważonego rozwoju.

➤ **Kierunek działania 1.**

Tworzenie warunków do podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.

Rozwój infrastruktury technicznej ma decydujące znaczenie dla powodzenia programów rozwoju obszarów wiejskich. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Solina.

➤ **Kierunek działania 2.**

Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego na obszarach wiejskich, upowszechnianie metod produkcji rolniczej przyjaznych dla środowiska.

Rolnictwo odgrywa niezwykle ważną, chociaż często niedocenianą rolę w kształtowaniu środowiska oraz zachowaniu jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Tym zagadnieniom poświęcono wiele miejsca podczas dyskusji o problemach w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego, jak również podczas programowania zadań w tym zakresie.

CEL STRATEGICZNY NR 2

Poprawa opłacalności oraz jakości produkowanej żywności.

➤ **Kierunek działania 1.**

Poprawa struktury obszarowej gospodarstw w celu uzyskania wielkości gospodarstwa rolnego zapewniającej wysoką efektywność.

➤ **Kierunek działania 2.**

Unowocześnienie produkcji poprzez: modernizację gospodarstw rolnych, postęp biologiczny, sprawną strukturę dystrybucji, zaopatrzenia, przetwórstwa, usług.

Innym niezmiernie ważnym aspektem rozwoju społeczności lokalnych jest rozwój przedsiębiorczości. Również w tym zakresie działania zaplanowane w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Solina realizują cele i kierunki następnego priorytetu strategii wojewódzkiej, a mianowicie:

PRIORYTET ROZWOJU:

TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI JAKO PODSTAWA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU, ROZWÓJ SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

CEL STRATEGICZNY NR 2

Stworzenie sprzyjających warunków do zwiększenia napływu inwestycji.

➤ **Kierunek działania 1.**

Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez rozbudowę odpowiedniej infrastruktury technicznej, przygotowanie ofert inwestycyjnych oraz ukształtowanie korzystnego klimatu dla inwestorów.

Inwestycje infrastrukturalne z jednej strony mają ułatwiać życie mieszkańcom, a z drugiej strony mają stać się czynnikiem rozwoju gospodarczego Gminy, dlatego w tym pierwszym dla Polski okresie programowania Funduszy Strukturalnych Gmina Solina chce skupić wydatkowane i pozyskiwane środki na rozbudowie i modernizacji infrastruktury technicznej.

Powyższe działania przyczynią się również do realizacji następnego priorytetu strategii wojewódzkiej jakim jest:

PRIORYTET ROZWOJU:

ROZWÓJ KULTURY I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I KRAJOBRAZOWYCH REGIONU JAKO WARUNEK PODNIESIENIA KONKURENCYJNOŚCI PRODUKTU TURYSTYCZNEGO

CEL STRATEGICZNY NR 1

Wzbogacenie istniejących i kreowanie nowych produktów turystycznych opartych na dziedzictwie kulturowym i unikatowych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych.

➤ **Kierunek działania 1.**

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, wartości krajobrazowych i przyrodniczych oraz rozwój działalności kulturalnej jako podstawa tworzenia produktu turystycznego regionu.

➤ **Kierunek działania 2.**

Rozbudowa i modernizacja szeroko rozumianej infrastruktury turystycznej i podnoszenie jakości usług jako składowe rozwoju produktu turystycznego województwa.

Podjęcie działań w celu rozbudowy infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej oraz przygotowania Programu Odnowy Wsi Wołkowyja i realizacji tym związanych inwestycji to przedsięwzięcia wdrażające powyższe kierunki działania w rzeczywistość województwa podkarpackiego na poziomie gminnym.

Najwyraźniej zaznaczony obszar działań w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Solina to obszar infrastruktury będący kolejnym bardzo ważnym priorytetowym obszarem strategii wojewódzkiej ze swoim priorytetem:

PRIORYTET ROZWOJU:

MODERNIZACJA PODSTAWOWEGO UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ORAZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA

Ocena poszczególnych elementów infrastruktury województwa podkarpackiego jest niezadowolająca, a jednocześnie występuje bardzo duże zróżnicowanie pod względem poziomu rozwoju infrastruktury. Zaniedbania w tym zakresie występują zwłaszcza w rejonach wiejskich.

Układ komunikacyjny ma szczególne znaczenie z punktu widzenia wpływu na rozwój gospodarczy województwa.

Rozwój gospodarki ściekowej (jako ważnego elementu ochrony środowiska) na terenie województwa podkarpackiego nie jest zadowolający. Istnieje duża dysproporcja pomiędzy zaopatrzeniem w wodę a usuwaniem i oczyszczeniem ścieków, co powoduje poważną degradację wód powierzchniowych i podziemnych.

Racjonalna gospodarka wodna, w odniesieniu do stanu ilościowego i jakościowego zasobów wodnych, stanowi jeden z podstawowych problemów strategicznych województwa i warunkuje jego rozwój.

Ta krótka analiza sytuacji w województwie i jej odniesienie do lokalnych uwarunkowań były również podstawą decyzji zawartych w niniejszym Planie. Decyzje te przekładają się na bezpośrednią realizację wymienionych poniżej celów strategicznych województwa w zakresie rozwoju infrastruktury.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu jako czynnik wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.

➤ **Kierunek działania 1.**

Modernizacja istniejącego układu drogowego.

CEL STRATEGICZNY NR 2

Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodnej i ochrony środowiska.

➤ **Kierunek działania 1.**

Rozwój gospodarki ściekowej i ochrony środowiska.

➤ **Kierunek działania 2.**

Rozwój gospodarki wodnej.

4. Odniesienie do Strategia Rozwoju Powiatu Leskiego

W obecnej chwili Starostwo Powiatowe w Lesku jest w trakcie prac na opracowaniu Strategii Rozwoju Powiatu. W pracach tych uczestniczą również przedstawiciele Gminy Solina co gwarantuje, że Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Solina z zaplanowanymi zadaniami oraz przedsięwzięciami wpisuje się również w będący w opracowaniu dokument Strategii Rozwoju Powiatu Leskiego.

VII. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

L.p.	Definicja wskaźnika	Poziom/wartość wskaźnika
1.	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg w mb	28214
2.	Długość wybudowanych i wyremontowanych chodników dla pieszych w mb	3100
3.	Ilość nowopowstałych miejsc parkingowych	140
4.	Długość oświetlonych ciągów pieszych w mb	800
5.	Długość wybudowanych ścieżek spacerowych w mb	5800
6.	Liczba uruchomionych punktów widokowych	1
7.	Liczba wybudowanych mostów	1
8.	Długość sieci rozdzielczej wodociągów w mb	10575
9.	Liczba przyłączy energetycznych	1
10.	Zmodernizowane/wybudowane ujęcia i stacje uzdatniania wody w szt. i przepustowości w m ³ /godzinę	2 ujęcia ze stacjami przepustowość 615
11.	Długość sieci kanalizacyjnej w mb	31500
12.	Przepustowość oczyszczalni ścieków w m ³ /dobę	440
13.	Liczba zmodernizowanych/wybudowanych szkół	1
14.	Liczba wybudowanych hal sportowych	1
15.	Liczba nowych miejsc prezentujących dorobek dziedzictwa kulturowego	1
16.	Liczba wyremontowanych obiektów (domów) kultury	1
17.	Liczba wybudowanych/rozbudowanych remiz strażackich	3
18.	Liczba wsi objętych programami odnowy w szt.	1
19.	Liczba powstałych kompleksów rekreacyjno sportowych	1
20.	Liczba wybudowanych kortów tenisowych	3
21.	Liczba miejsc jachtowych na nowych przystaniach	60
22.	Liczba wybudowanych kompleksów rozrywki i rekreacji	2
23.	Liczba nowopowstałych kąpielisk	1
24.	Liczba opracowanych kompletów dokumentacji technicznej	3
25.	Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych na terenie gminy	10
26.	Liczba utworzonych nowych miejsc pracy w szt.	40

VIII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006**Plan w PLN**

Źródła finansowania planu rozwoju lokalnego	w latach 2004 – 2006	2004	2005	2006
Budżet gminy	11 151 351,08	3 892 700,00	4 485 651,08	2 773 000,00
Budżet państwa	2 526 027,38	1 100 000,00	956 027,38	470 000,00
Środki prywatne	250 000,00	50 000,00	100 000,00	100 000,00
Środki UE	18 441 205,38	550 000,00	11 666 205,38	6 225 000,00
Inne	3 202 390,00	904 500,00	607 890,00	1 690 000,00

IX. SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ**1) System wdrażania Planu****Podmioty realizacji planu:**

- Rada Gminy i Wójt Gminy
- Pełnomocnik ds. Rozwoju Lokalnego
- Zespół Zadaniowy ds. Rozwoju Lokalnego
- Komisja ds. Rozwoju Lokalnego

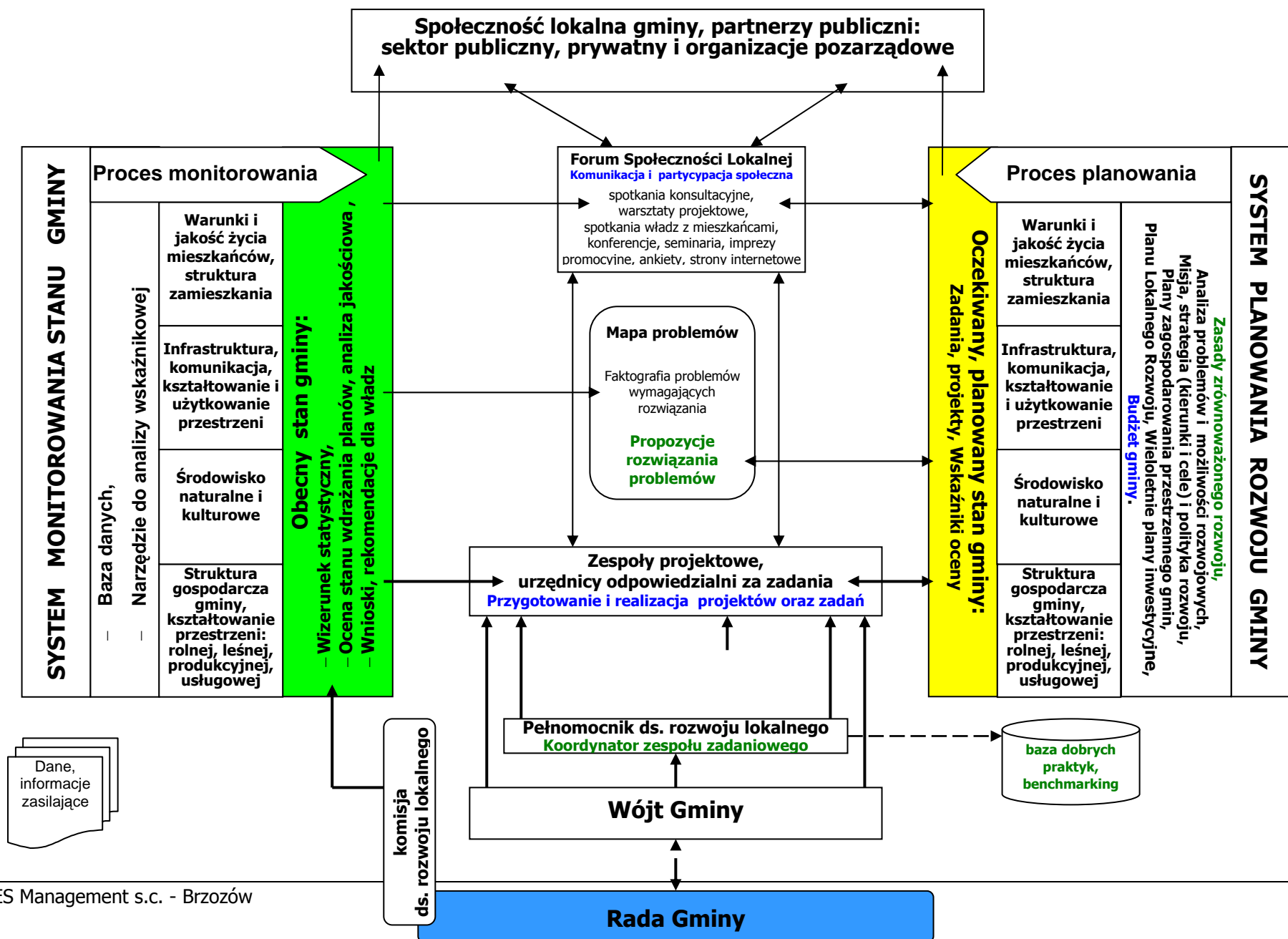
W procesie realizacji planu będą wykorzystywane następujące trzy grupy instrumentów:

- prawno-administracyjne, ekonomiczne i rynkowe, w tym finansowe oraz z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu;
- informacyjno-edukacyjne, w tym monitoringu realizacji;
- system aktualizacji.

Wybrane instrumenty realizacjiInstrumenty prawno - administracyjne:

Najważniejszym narzędziem realizacji strategii jest budżet gminy. Stopniowe tworzenie budżetu zadaniowego powinno usprawnić zarządzanie środkami publicznymi, oraz stworzyć czytelny obraz operacji finansowych przeprowadzanych przez Radę Gminy. Dynamika wdrażania Planu ma swoje odzwierciedlenie w kolejnych budżetach. Zadania wynikające z Planu realizowane ze środków budżetowych można stosunkowo łatwo zidentyfikować.

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego

Kolejnym instrumentem jest opracowane „**Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzeni Gminy Solina**” dokument szczególnie istotny podczas monitorowania stanu lokalnych zasobów oraz wynikające z niego plany miejscowe, za pomocą których można kreować oczekiwany wizerunek całej gminy, lokować przedsięwzięcia według ustalonego porządku.

Lokalne prawo dotyczące wielkości opłat i naliczanych podatków lokalnych stanowi w pewnym zakresie Rada Gminy. Można więc kreować politykę dotyczącą dochodów własnych w gminie uwzględniając równocześnie wielkość dochodów mieszkańców oraz ambitne zadania zawarte w Planie.

Instrumenty ekonomiczne i rynkowe:

Uczestnictwo gminy w związkach celowych.

Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wyzwalanie lokalnych inicjatyw gospodarczych jest instrumentem, który usatysfakcjonuje mieszkańców pod względem rynkowym jak i ekonomicznym oraz przysporzy Budżetowi kolejnych podatników.

Instrumenty finansowe:

Stosowanie tak zwanego „montażu finansowego” przy dużych inwestycjach to znaczy kumulacji środków pochodzących z różnych źródeł na realizację kolejnych zadań wynikających z planu. Stopniowe przechodzenie od konstruowania budżetu według dotychczasowych reguł do tworzenia budżetu zadaniowego. Premiowanie nowatorskich rozwiązań na stanowiskach pracy usprawniających funkcjonowanie Urzędu: obsługę mieszkańców bądź wdrażanie strategii.

Instrumenty marketingowe:

Stworzenie odpowiedniego systemu marketingu Gminy jako całości, (osiągnięcia samorządu, lokalnych przedsiębiorców, organizacji społecznych, mieszkańców i zasobów) ułatwi prowadzenie promocji wewnętrznej - skierowanej do mieszkańców gminy oraz zewnętrznej. Stworzony system marketingowy przede wszystkim odpowie na pytania:

- kto?
- jakimi kanałami?
- z czym?
- do kogo?
- i za jakie pieniądze trafia z promocją?

2) Sposoby monitorowania, oceny planu rozwoju lokalnego

a) Rodzaje monitoringu i wskaźniki monitoringu

Monitoring wspomaga proces zarządzania i dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z Planu - począwszy od pojedynczego projektu, poprzez działanie i priorytet, a skończywszy na osiągniętych celach. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w Strategii i powielonych w Planie.

Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały podzielone na trzy kategorie:

- **Wskaźniki produktu**

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

- **Wskaźniki rezultatu**

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni, itp.)

- **Wskaźniki oddziaływania**

Obrazują one konsekwencje Planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie).

Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji programu (oddziaływanie pośrednie).

Każdy projekt na etapie przygotowania studium wykonalności będzie zwymiarowany powyższymi wskaźnikami. Najważniejsze z nich w odniesieniu do projektów zaplanowanych w niniejszym Planie przedstawiono w punkcie VI. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu.

Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Planu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Wójt Gminy prowadzi ciągle monitoring finansowy podjętych zadań, sporządza raporty, które prezentuje Radzie Gminy podczas kolejnych planowych Sesji Rady (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania w %).

b) Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Ocena planu prowadzona będzie na podstawie składanych raportów z prowadzonego monitoringu rzeczowego i finansowego, opisu rozbieżności, jeśli takie powstaną pomiędzy planem a wdrożeniem zadania oraz analizą przyczyn i skutków rozbieżności. Dodatkowo raporty zawierać będą informacje nt. postępu realizacji planu finansowego w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny.

Miernikami w prowadzonej ocenie będą wskaźniki np. nakład finansowy na 1 km drogi, ilość przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości posesji w gminie. Ocena dokonana będzie w sprawozdaniu rocznym, które Wójt Gminy składa Radzie podczas sesji, na której udzielane jest absolutorium za działania w roku poprzednim. Ocena szczegółowa zadań Wynikających z Planu nastąpi po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji.

c) System aktualizacji planu

System aktualizacji Planu zakłada procedurę decyzyjną na poziomie Rady Gminy oraz konsultację społeczną zmian najważniejszych z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego.

3) *Public Relations* planu rozwoju lokalnego

Społeczność lokalna Gminy Solina na zaproszenie władz samorządowych uczestniczyła w pracach nad niniejszym planem. Jak wynika z doświadczeń innych jednostek samorządu zazwyczaj uczestnicy prac nad planami lokalnymi w swoich środowiskach stają się rzecznikami proponowanych w tych planach rozwiązań.

O przyjętym do realizacji Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Solina przez Radę Gminy będą mieszkańcy szczegółowo poinformowani, jak również o rozpoczynanych zadaniach ich przebiegu i zakończeniu. Informacje będą upowszechniane za pośrednictwem prasy regionalnej i lokalnej oraz zwyczajowo na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz bezpośrednio przez władze gminy na różnego typu zebraniach z mieszkańcami.

4) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Podstawą prawną do współpracy samorządu Gminy Solina z organizacjami pozarządowymi jest art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873).

Zasadniczą rolę, jaką będą pełnić we wdrażaniu Planu organizacje i podmioty to wyrażanie opinii na temat podejmowanych i prowadzonych zadań inwestycyjnych. Istnieje także możliwość bezpośredniej realizacji zadań po spełnieniu warunków określonych w ustawie o zamówieniach publicznych. Współpraca z podmiotami i organizacjami we wdrażaniu Planu obejmować będzie zadania o zasięgu lokalnym i opierać się będzie na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jakości. W gminie podjęte zostaną prace nad możliwością tworzenia spółek partnerskich publiczno – prywatnych do realizacji zadań własnych gminy. Obszarem możliwym do współpracy to przede wszystkim tworzenie warunków i obsługa ruchu rekreacyjno – turystycznego na terenie gminy, dbałość o dziedzictwo kultury.

Załączniki

Załącznik 1

Lista osób - członków Zespołu Zadaniowego - uczestników warsztatów diagnostyczno - projektowych

Załącznik 2

Formularz ankiety

Załącznik 3

Lista osób - członków Komisji.

Załącznik 4

Uchwała Rady Gminy w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Solina